

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์และเขียนสื่อความ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus กับการสอนปกติ
ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - 1.1 ทำไมต้องเรียนภาษาไทย
 - 1.2 เรียนรู้อะไรในภาษาไทย
 - 1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.4 คุณภาพผู้เรียน
 - 1.5 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
2. การอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.1 ความหมายของการอ่าน
 - 2.2 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.3 ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.4 องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.5 ทักษะย่อยของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.6 หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.7 การประเมินผลความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. การเขียนสื่อความ
 - 3.1 ความหมายของการเขียน
 - 3.2 ความหมายของการเขียนสื่อความ
 - 3.3 ความสำคัญของการเขียนสื่อความ
 - 3.4 จุดมุ่งหมายของการเขียนสื่อความ
 - 3.5 หลักการสอนเขียนสื่อความ
 - 3.6 หลักการเขียนสื่อความ
 - 3.7 องค์ประกอบของการเขียนสื่อความ
 - 3.8 รูปแบบการเขียนสื่อความ
 - 3.9 ประโยชน์ของการเขียนสื่อความ
 - 3.10 การประเมินผลความสามารถการเขียนสื่อความ

4. การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus
 - 4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus
 - 4.2 หลักการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus
 - 4.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus
 - 4.4 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี KWL plus
5. การสอนปกติ
 - 5.1 ความหมายของการสอนปกติ
 - 5.2 ขั้นตอนของการสอนปกติ
 - 5.3 หลักการเกี่ยวกับการสอนปกติ
6. ความพึงพอใจ
 - 6.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 6.2 ทฤษฎีความพึงพอใจ
 - 6.3 การวัดความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 1-59) ได้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

2. เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง มีดังนี้

1. การอ่าน การออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การเขียนเรียงความย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

4. หลักการใช้ภาษาไทย ศีลธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

3. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท2.1 ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจในธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สรุปได้ว่า สาระและมาตรฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาใน สาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 2 การเขียน ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4

4. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 2 การเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไว้ในตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 มาตรฐาน ท.1.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย
2. อธิบายความหมายของคำประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน	- คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำประสม - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - ประโยคที่มีสำนวนพังเพย สุภาพิตปริศนาคำ และเครื่องหมายวรรคตอนการอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
3. อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนด และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - เรื่องสั้น ๆ
4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	- เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - นิทานชาดก
5. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ	- บทความ - บทโฆษณา

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
6. สรุปความรู้และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	- งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - สารคดีและบันเทิงคดี
7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
8. มีมารยาทในการอ่าน	- มารยาทในการอ่าน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 12)

ตาราง 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 มาตรฐาน ท2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม	การเขียนสื่อสาร เช่น - คำขวัญ - คำแนะนำ
3. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน	การเขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน
4. เขียนย่อความจากเรื่องสั้นๆ	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่างๆ ประกาศ จดหมาย คำสอน
5. เขียนจดหมายถึงเพื่อน บิดามารดา	การเขียนจดหมายถึงเพื่อน บิดามารดา
6. เขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า	การเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
7. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
8. มีมารยาทในการเขียน	มีมารยาทในการเขียน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 13)

สรุปได้ว่า หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จัดการเรียนการสอนภาษาไทย เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร แสวงหาความรู้ เพื่อการพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การเรียนภาษาไทย ประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 สาระที่ 1 การอ่าน ตัวชี้วัด ท1.1 ป4/3, ท1.1 ป4/4, ท1.1 ป4/5 และ ท1.1 ป4/8 และสาระที่ 2 การเขียน ท2.1 ป4/2, ท2.1 ป4/3, ท2.1 ป4/4 และ ท2.1 ป4/8

5. คุณภาพผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดังนี้

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำคำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำแต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพโครงเรื่อง และแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

3. พูดยุแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดูตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูโฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดยุตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่าง ๆ อย่างชัดเจน พูดยุรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพูดยุโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดูและพูดยุ

4. สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพย และสุภาษิต รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค คำภาษาถิ่นและคำภาษาต่างประเทศภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11

5. เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

การอ่านเชิงวิเคราะห์

1. ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การใช้วิธีการอ่านที่ถูกต้อง ผักผ่อนการอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางขึ้น มีดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545, หน้า 45) ให้ความหมายว่า การอ่าน หมายถึง การแสดง ความเข้าใจที่เกิดขึ้นจากการแปลสัญลักษณ์คือตัวอักษรที่ผู้เขียนได้เรียบเรียงไว้

สนิท สัตโยภาส (2545, หน้า 92) ให้ความหมายของการอ่าน หมายถึง การมองดู ตัวอักษรแล้วถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรมาเป็นความคิด จากนั้นจึงนำความรู้ ความคิด หรือสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ เมื่อถึงเวลาอันควร

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 28) ได้กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อความเข้าใจ คิด นับ (ไทยเดิม)

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2548, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การเก็บรวบรวม ความคิดจากสิ่งพิมพ์ ซึ่งต้องอาศัยพฤติกรรม 3 ประการคือ การแปลความหมาย การตีความ และการขยายความ

ประภาศรี สีหอำไพ (2548, หน้า 333) ได้กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง ลักษณะของ การรับสารผ่านทางสายตา ตัวอักษรเป็นสัญลักษณ์หรือรหัสของสารที่ผู้เขียนสารมาถึงผู้รับสาร คือผู้อ่าน เมื่อผู้อ่านรับภาพหรือตัวอักษรแล้วก็ส่งไปที่สมองตีความหมายและเก็บคำไว้เพื่อจดจำ รำลึกได้ต่อไป

สมพร มั่นตะสูตร (2548, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การรับรู้ความหมาย จากถ้อยคำ ที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์หรือหนังสือ โดยผู้อ่านรับรู้ว่าคุณเขียนได้ส่งสารอะไรมา ยัง ผู้อ่านทั้งในด้านความคิด ความรู้ ความหมาย ความสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ผู้เขียนตั้งใจจะแสดง ความคิดอย่างไร มีความหมายว่าอะไร เกี่ยวข้องถึงอะไรบ้างลำดับขั้นของการอ่านจะเริ่มตั้งแต่ การทำความเข้าใจในถ้อยคำแต่ละคำ กลุ่มคำแต่ละกลุ่มและเรื่องราวแต่ละเรื่องราวที่เรียงราย ต่อเนื่องกัน อยู่ในย่อหน้าหนึ่งหรือในตอนหนึ่ง ซึ่งผู้อ่านต้องทำความเข้าใจทีละตอนไป ตามลำดับ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง ความหลากหลาย ความหมายขึ้นอยู่กับผู้สนใจ และผู้ที่เกี่ยวข้องว่าจะให้ความหมายอย่างไร ถ้าพิจารณาการอ่านใน ลักษณะของกระบวนการแล้วก็ให้คำจำกัดความว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการทำ ความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวของสารซึ่งผู้อ่านสามารถ บอกความหมายได้ แต่ถ้าพิจารณาการอ่านในลักษณะของกระบวนการที่ซับซ้อนแล้วก็จะ เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ จิตวิทยาพัฒนาการ ภาษาศาสตร์ จิตวิทยา การศึกษา และวิชาการศึกษา

บันลือ พฤษะวัน (2549, หน้า 6) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูดโดยการประสมเสียงเพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด การอ่านแบบนี้มุ่งให้สะกดตัว ผสมคำอ่านเป็นคำ ๆ ไม่สามารถใช้สื่อความโดยการฟังได้ทันที เป็นการอ่านเพื่อการอ่านออก มุ่งให้อ่านหนังสือแตกฉานเท่านั้น

2. การอ่านเป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสานของตัวอักษร ออกเสียงเป็นคำหรือเป็นประโยค ทำให้เข้าใจความหมายในการสื่อความโดยการอ่าน หรือฟังผู้อื่นอ่านแล้วรู้เรื่องราวเรียกอ่านได้ ซึ่งมุ่งให้อ่านแล้วรู้เรื่องของสิ่งที่อ่าน

3. การอ่านเป็นการสื่อความหมายที่ถ่ายโยงความคิด ความรู้จากผู้เขียน (ผู้สื่อ) ถึงผู้อ่าน การอ่านลักษณะนี้เรียกว่า อ่านเป็น ผู้อ่านยอมเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน โดยอ่านแล้วสามารถประเมินผลของสิ่งที่อ่านด้วย

4. การอ่านเป็นการพัฒนาความคิดโดยผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน เช่น ใช้การสังเกต จำรูปคำ ใช้สติปัญญา และประสบการณ์เดิมในการแปลความหรือถอดความให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดี โดยวิธีอ่านแบบนี้จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง (กระบวนการ) อาจต้องใช้ความหมายของการอ่านจากข้อ 1, 2 และ 3 และสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านนำผลที่ได้จากการอ่านมาเป็นแนวคิดแนวปฏิบัติได้เราเรียกว่า อ่านเป็น

สรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง การรับรู้ความหมายและแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นความคิด ตามความเข้าใจของผู้อ่าน แล้วสามารถนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

2. ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

ประพนธ์ เรืองณรงค์, และคนอื่นๆ (2545, หน้า 51) ได้กล่าวว่า การอ่านเพื่อวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านด้วยความคิดพิจารณา และไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าเนื้อความที่อ่านนั้นส่วนใดเป็นสาระหรือไม่เป็นสาระ ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ส่วนใดควรเชื่อถือหรือไม่ควรเชื่อถือ รวมถึงการพิจารณาจุดประสงค์ และทัศนคติของผู้เขียน

กรมวิชาการ (2546, หน้า 208) ได้กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียดให้ได้ใจความครบถ้วน แล้วจึงแยกแยะให้ได้ว่าส่วนต่างๆ นั้นมีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละด้านสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆ อย่างไร

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การแยกแยะรูปแบบของงานประพันธ์ที่อ่านว่าเป็นอย่างไร แล้วพิจารณาเนื้อหาว่าประกอบด้วยอะไรบ้างโดยแยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วนๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหนเมื่อไร อย่างไร เพราะเหตุใด หรือทำไม พิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไรหรือประกอบด้วยอะไรบ้าง วิเคราะห์ทฤษฎีของผู้แต่ง เพื่อทราบจุดหมายที่อยู่เบื้องหลังผ่านทางภาษาและถ้อยคำที่ใช้

สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ (2549, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านที่สามารถจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วนๆ เพื่อค้นหาว่ามีองค์ประกอบย่อยๆ อะไรบ้างทำมาจากอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไรและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเชิงเหตุผลอย่างไร

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549, หน้า 4) ได้กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านที่ฝึกฝนให้ผู้อ่านรู้จักใช้ความคิด สติปัญญา และความรอบรู้ต่อสิ่งที่ได้อ่าน จะต้องอาศัยทักษะการอ่านด้านต่าง ๆ เช่น การอ่านเก่ง อ่านเร็วและอ่านเพื่อค้นคว้า

ลาวัณย์ สังขพันธ์านนท์, และคนอื่นๆ (2549, หน้า 20) ได้กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านอย่างละเอียดให้ได้ใจความครบถ้วน แล้วจึงแยกแยะส่วนประกอบออกให้ได้ว่า ส่วนต่างๆ นั้นมีความหมายและมีความสำคัญอย่างไรบ้าง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, และคนอื่นๆ (2549, หน้า 123) ได้กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านแล้วนำมาแยกแยะข้อดี ข้อบกพร่องทั้งด้านศิลปะการเขียนและเนื้อเรื่องโดยกำหนดจุดมุ่งหมายว่าต้องการทราบเกี่ยวกับหนังสือแนวใด เรื่องอะไร ต้องการทราบรายละเอียดแค่ไหน เกี่ยวกับอะไรบ้าง

สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การพิจารณาแยกแยะเนื้อหา ประโยค ถ้อยคำ แยกข้อดี ข้อบกพร่องที่ปรากฏในเรื่อง เรียงลำดับความสำคัญของเรื่อง และพิจารณาว่า ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ส่วนใดควรเชื่อถือและสามารถสรุปเรื่อง แนวคิด จากการอ่าน

3. ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

พินิตนันท์ บุญพามี (2542, หน้า 3) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน มีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านวัตถุ วิทยาการและความนึกคิด การอ่านช่วยให้เราสามารถติดตามความก้าวหน้าได้ทัน การอ่านจะช่วยให้เพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด และวิจรณ์ญาณ ให้คนเรามีความองงามทางวุฒิภาวะวุฒิปัญญาและมีความสามารถมากยิ่งขึ้น การอ่านส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ดีงามได้โดยตนเองรวมทั้งสามารถพัฒนาคนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้อย่างดี การอ่านเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมประสานความรู้ความเข้าใจของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาให้ถึงกันให้ประจักษ์ในความจริงและให้สามารถประกอบกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นคุณประโยชน์ร่วมกันได้เป็นอย่างดี

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545, หน้า 17) สรุปไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านที่มีความสำคัญมากในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือสำหรับให้ผู้อ่านได้มาซึ่งความรู้ ทำให้จิตใจมีความสุขและความเพลิดเพลิน และบุคคลที่พ้นวัยเรียนไปแล้ว การอ่านจะช่วยให้เป็นผู้มีความรู้ทันสมัยไม่ล้าหลัง

กรมวิชาการ (2546, หน้า 208) ซึ่งให้เห็นประโยชน์ และความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นกว่าการอ่านทั่วๆ ไป กล่าวคือ มิใช่เป็นการอ่านที่เพื่อความรู้อะไรและความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ยังต้องมีการวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่างๆ ด้วย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547, หน้า 9) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่ามีความสำคัญใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น เช่น การอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อความ คำกล่าวอ้างต่างๆ โดยพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างข้ออ้างและข้อสรุป หลักฐานที่นำมากล่าวอ้าง จะช่วยให้เราค้นพบความถูกต้องหรือผิดพลาดของข้ออ้าง การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว เพื่อให้ทราบเบื้องหน้า เบื้องหลังของเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้น การอ่านเชิงวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในแง่มุมต่างๆ เป็นต้น

สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ (2547, หน้า 39) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ช่วยให้เรารู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นไปเป็นมาของเหตุการณ์ต่างๆ รู้ว่าเรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง สืบหาความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏ ช่วยให้ไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่ายๆ ขณะเดียวกันช่วยให้เราไม่หลงเชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเดียว ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกตหาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาการประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548, หน้า 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาต่างๆ
2. การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
3. การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อไป
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดและฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมนานเข้า จะทำให้เกิดความคิดและฉลาดรอบรู้ได้
5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ
6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งจิตใจและบุคลิกภาพและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
7. การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์และสังคม
8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบสื่อสาร และการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคสังคมข่าวสาร และยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากการเรียนรู้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์ แยกแยะ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ จึงจะสามารถตัดสินใจและดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

4. องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์

ชวาล แพรัตกุล (2520, หน้า 259) ได้แบ่งองค์ประกอบของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. การวิเคราะห์หาความสำคัญ เป็นการค้นหาลักษณะเด่นชัดของเรื่อง แบ่งออกได้ 3 ชนิด คือ

1.1 คำถามวิเคราะห์ชนิดเป็นความสามารถขั้นต้นของการวิเคราะห์ เป็นคำถามที่ให้นักเรียนแจ่มแจ้ง บอกชนิด ลักษณะ ประเภทของข้อความ เรื่องราว วัตถุประสงค์ของเหตุการณ์ และการกระทำต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้

1.2 คำถามวิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นคำถามที่ให้นักเรียนหาสิ่งที่มีความหมายสำคัญของเรื่องราวในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ให้จับใจความสำคัญที่เป็นเนื้อหาสาระ หาผลลัพธ์ ผลสรุป ความเด่นที่มีคุณค่า และความด้อยที่ไร้สาระ หรือสิ่งที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเรื่องนั้นในทางใดทางหนึ่ง

1.3 คำถามวิเคราะห์ที่เป็นเลขศูนย์ เป็นคำถามที่ฝึกให้เป็นคนมีไหวพริบ รู้ทันคน และเหตุการณ์

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ชนิดนี้เป็นการค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญใด ๆ ของเรื่องราวและสิ่งของต่าง ๆ เพื่อให้รู้ว่าอะไรเกี่ยวข้องกับสิ่งใด แบ่งเป็น 8 ลักษณะ ดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ตามกัน ได้แก่ สิ่งของสองสิ่งขึ้นไปที่เปลี่ยนแปลงและสามารถนำการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ มาตั้งกฎเกณฑ์ หรือกำหนดแนวโน้มทำนายไว้ล่วงหน้าได้เมื่อเขียนคำถามให้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ตามกันของเรื่องใด ๆ มักจะใช้สำนวนว่า “คำกล่าวใดสอดคล้องกับเรื่องนี้” “สิ่งใดจะเกิดตามมา”

2.2 ความสัมพันธ์กลับกัน ได้แก่ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงจำนวนและขนาดตรงกันข้าม ความสัมพันธ์แบบกลับกันมักจะถามว่า “สิ่งใดขัดแย้งกับเรื่องนี้” “ข้อเท็จจริงใดไม่สมเหตุสมผล”

2.3 ไม่มีความสัมพันธ์กัน เป็นสิ่งที่ไม่มีความสัมพันธ์ใดเกี่ยวข้องกับซึ่งกันและกันเลย เมื่อถามแบบไม่มีความสัมพันธ์กันมักจะถามว่า “สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้” “สิ่งใดไม่สอดคล้องกับเรื่องนี้”

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนย่อย เป็นการหาความเกี่ยวข้องระหว่างส่วนย่อย ๆ ด้วยกันในแง่มุมต่าง ๆ เช่น “โคลงบทที่ 2 เกี่ยวข้องเช่นไรกับบทแรก” “ตอนนี้เกี่ยวข้องกับอย่างไรกับตอนแรก”

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด มักมีคำถามสัมพันธ์ระหว่างตอนใดตอนหนึ่งของเรื่องนั้นกับเนื้อความทั้งหมด มักจะเขียนว่า “โคลงบทที่ 3 เกี่ยวข้องกับโคลงทั้งบทเช่นไร”

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างหลาย ๆ ส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด คำถามชนิดนี้ต้องการให้ค้นว่า มีส่วนย่อยใดบ้าง และมีที่ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น

2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องกับเรื่อง เป็นคำถามที่ให้ค้นคว้าหาความเกี่ยวข้องระหว่างเรื่องราวทั้งหมด 2 เรื่อง หรือมากกว่า โดยจะให้พิจารณาในแง่ความสอดคล้องขัดแย้งหรือไม่เกี่ยวข้องกันก็ได้

2.8 คำถามกลับ เป็นคำถามที่ให้บอกตำแหน่งของความสัมพันธ์ทั้ง 7 ลักษณะข้างต้นว่า อยู่ส่วนใดของเรื่องนั้นๆ

3. การวิเคราะห์หาหลักการ คือ การค้นหาโครงสร้างและระบบของวัตถุสิ่งของเรื่องราวต่างๆ และการกระทำต่างๆ วิธีค้นหาหลักการของเรื่องราวและสิ่งสำเร็จรูปใดๆ จะต้องเริ่มต้นด้วยการแยกแยะสิ่งสำเร็จรูปนั้นออกเป็นส่วนย่อยๆ เสียก่อน เพื่อตรวจสอบว่า ส่วนย่อยเหล่านั้น ทำหน้าที่และมีความสำคัญอะไรบ้าง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการวิเคราะห์ มี 3 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์ส่วนประกอบ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

5. ทักษะย่อยของการอ่านเชิงวิเคราะห์

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539, หน้า 23) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะย่อยที่ช่วยในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้แก่

1. รูปแบบของวรรณกรรม วรรณกรรมแต่ละชนิดมีรูปแบบแตกต่างกัน จึงมีข้อจำกัดและลักษณะเฉพาะไปตามวิธีการ และแนวโน้มในการแต่ง การเข้าใจรูปแบบของวรรณกรรมนับเป็นกรอบจำกัดอย่างหนึ่งที่จะช่วยในการพิจารณาพิเคราะห์ที่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน

2. ภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ สภาพสังคมสมัยที่แต่งหรือปรากฏวรรณกรรมเรื่องนั้นๆ ขึ้นมาเป็นครั้งแรก และสภาพภูมิหลังที่เสนอวรรณกรรมเรื่องนั้นนำมาบรรยายผู้เป็นเรื่องเป็นฉากเป็นเหตุการณ์ขึ้นมา การทราบภูมิหลังทางสังคมจะเป็นประโยชน์ในแง่นำมาศึกษาทำความเข้าใจสภาพสังคมที่ปรากฏในเรื่อง ตลอดจนพฤติกรรม ความคิดของตัวละครได้ง่ายขึ้น และการวินิจฉัย จะมีน้ำหนักแห่งเหตุผล และความจริงอย่างแจ่มชัด

3. ภูมิหลังเกี่ยวกับผู้แต่ง ภูมิหลังเกี่ยวกับประวัติผู้แต่งช่วยในการตีความพิจารณาพิเคราะห์และลึกซึ้ง เพราะถ้าผู้อ่านทราบชีวประวัติของผู้แต่ง จะช่วยให้ทราบทั้งทัศนคติ บุคลิก ความคิดของผู้แต่ง รวมทั้งสภาพสังคมในสมัยผู้แต่งมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาพิเคราะห์ที่ปรากฏในงานชิ้นนั้นๆ ยิ่งขึ้น สามารถแยกแยะได้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นทัศนะของผู้เขียน ผู้เขียนต้องการสื่อออกมาด้วยจุดประสงค์ใด

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 209) ได้กำหนดไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วยทักษะย่อย ดังต่อไปนี้

1. ทักษะในการดูรูปแบบของงานประพันธ์ว่าใช้รูปแบบใด อาจเป็นนิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น บทร้อยกรอง หรือบทความจากหนังสือพิมพ์

2. ทักษะในการจำแนกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วนๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

3. ทักษะในการจำแนกแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไรหรือ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. ทักษะในการพิจารณาให้เห็นว่าผู้เขียนใช้กลวิธีเสนอเรื่องอย่างไร

พรอมา พิษยะสุนทร (2546, หน้า 23) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วยทักษะย่อยต่อไปนี้

1. การจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากข้อความที่อ่าน

2. การประเมินค่าความเชื่อถือได้ของข้อมูล

3. การแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน ซึ่งประกอบด้วย การใช้ปัญญาและอารมณ์หรือ ความประทับใจจากข้อความที่อ่าน

4. การนำไปใช้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูล การกำหนดมิติหรือแง่มุมที่จะวิเคราะห์ การกำหนดหมวดหมู่ การแจกแจงข้อมูล การจัดลำดับ หรือจัดระบบให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ การเปรียบเทียบข้อมูล การประเมินค่าความเชื่อถือได้ของข้อมูล การแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน และการนำไปใช้

6. หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์

เปลื้อง ณ นคร (2538, หน้า 37-38) ได้กล่าวว่า หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับพื้นฐานการอ่าน หมายถึง ระดับการอ่านที่สามารถอ่านออกเสียงหรืออ่านในใจได้ สามารถสะกดตัวอักษรได้คล่องแคล่ว และรู้ความหมายของคำ

2. ระดับการอ่านตรวจตรา หมายถึง การทำความเข้าใจกับหนังสือที่อ่านในชีวิตการทำงาน หรือการเรียน เป็นการอ่านอย่างคร่าวๆ

3. ระดับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ผู้อ่านเข้าใจหนังสือที่อ่านได้เป็นอย่างดี เป็นการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ และให้เกิดสติปัญญา

4. ระดับการอ่านอย่างคั่นคว้า หมายถึง การอ่านเพื่อความรอบรู้ เป็นการอ่านระดับสูงอ่านเพื่อคั่นคว้าเปรียบเทียบว่าในเรื่องนั้นๆ มีผู้ใดเขียนไว้ว่าอย่างไร

ประพนธ์ เรื่องณรงค์, และคนอื่นๆ (2545, หน้า 50 – 51) อธิบายไว้ว่าการอ่านอย่างวิเคราะห์เป็นการอ่านที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักอ่านหนังสืออย่างมีวิจารณญาณ รู้จักแยกแยะความเหมาะสมขององค์ประกอบ ในการเขียนทั้งเนื้อหาและรูปแบบ เข้าใจจุดประสงค์และทัศนคติของผู้เขียน รวมทั้งวินิจฉัยได้ว่า เรื่องนั้นควรอ่านหรือไม่ควรอ่านอย่างไร การฝึกทักษะการอ่านอย่างวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนอ่านหนังสือเป็นและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักการอ่านเพื่อวิเคราะห์มีหลักปฏิบัติดังนี้

1. แยกแยะ ส่วนที่เป็นสาระสำคัญและส่วนขยายความ การเขียนหนังสือผู้เขียนจะเขียนใน 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นสาระสำคัญ และส่วนขยายความ ซึ่งอาจจะเป็นการอธิบายหรือยกตัวอย่างประกอบ การอ่านอย่างวิเคราะห์นั้นผู้อ่านจะต้องค้นหาส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ เพื่อจะได้เข้าใจจุดประสงค์ที่แท้จริงของผู้เขียน

2. แยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น ในงานเขียนต่างๆ นอกจากผู้เขียนจะนำเสนอข้อมูลส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงแล้ว บางครั้งผู้เขียนอาจสอดแทรกข้อคิดเห็นนั้น ๆ อาจแฝงไว้ด้วยคำนิยมส่วนตัว ความเชื่อ หรืออคติต่าง ๆ ของผู้เขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องพิจารณาว่าความคิดเห็นของผู้เขียนตั้งอยู่บนเหตุผลที่ถูกต้องหรือไม่ ควรเห็นด้วยกับผู้เขียนหรือไม่ การอ่านประเภทนี้จึงต้องอาศัยประสบการณ์การอ่านอย่างมาก

กรมวิชาการ (2546, หน้า 191 – 210) กล่าวว่า วิธีการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นกว่าการอ่านทั่วๆ ไป กล่าวคือมิใช่เป็นเพียงการอ่านเพื่อความรู้และความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ยังต้องมีการวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่างๆ ด้วย ซึ่งการอ่านเชิงวิเคราะห์มีหลักการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านวิเคราะห์คำ เป็นการอ่านเพื่อให้ผู้อ่านแยกแยะถ้อยคำในวลี ประโยค หรือข้อความต่างๆ โดยสามารถบอกได้ว่าคำใดใช้อย่างไร ใช้ผิดความหมาย ผิดหน้าที่ ไม่เหมาะสมไม่ชัดเจนอย่างไร ควรจะต้องหาทางแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

2. การอ่านวิเคราะห์ประโยค เป็นการอ่านเพื่อแยกแยะประโยคต่างๆ ว่าเป็นประโยคที่ถูกต้องชัดเจนหรือไม่ ใช้ประโยคผิดไปจากแบบแผนของภาษาอย่างไร เป็นประโยคที่ถูกต้องสมบูรณ์เพียงใดหรือไม่ มีหน่วยความคิดในประโยค ขาดเกินหรือไม่ เรียงลำดับความในประโยคที่ใช้ได้ถูกต้องชัดเจนหรือไม่ ใช้ฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็นหรือใช้รูปประโยคที่สื่อความหมายไม่ชัดเจนหรือไม่ เมื่อพบข้อบกพร่องต่างๆ แล้วก็สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้

3. การอ่านวิเคราะห์ทัศนคติของผู้แต่ง ผู้อ่านต้องพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบว่าผู้เขียนเสนอทัศนคติมีน้ำหนักเหตุผลประกอบข้อเท็จจริงน่าเชื่อถือเพียงใดเป็นคนมองโลกในแง่ใด

4. การอ่านวิเคราะห์รส หมายถึง การอ่านอย่างพิจารณาถึงความซาบซึ้งประทับใจที่ได้จากการอ่าน วิธีการที่จะทำให้เข้าถึงรสอย่างลึกซึ้ง คือการวิเคราะห์รสของเสียงและรสของภาพ

5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์ขอบเขต

สำหรับขั้นตอนการฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์ มีดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อมในการอ่าน มีการฝึกใช้ท่าทางในการอ่าน ฝึกการเคลื่อนสายตา
2. ขั้นการสร้างคำศัพท์ การรู้คำศัพท์ให้มากทำให้อ่านเรื่องได้ดี ควรมีการฝึกใช้บริบท ได้แก่ คำแวดล้อมในประโยค การฝึกหาคำที่มีหลายความหมาย รวบรวมคำศัพท์
3. ขั้นการใช้เครื่องอ่าน เช่น การฝึกดูส่วนต่างๆ ของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ หรือการฝึกพิจารณาบทความหรือเนื้อหาแต่ละบท การทำแผนภาพความคิด
4. ขั้นการหาความคิดหลัก เป็นการฝึกหาประเด็นสำคัญของเรื่อง โดยการอ่านจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
5. ขั้นการหาข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ขั้นนี้เป็นขั้นฝึกอ่านแล้ววิเคราะห์ให้ได้ว่า ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น
6. ขั้นอธิบายการหาข้อสรุป เป็นการฝึกให้นักเรียนทำตามความเข้าใจและแปลความให้ได้ว่า ความคิดสำคัญหรือรายละเอียดของข้อความ เป็นข้อเท็จจริงหรือเป็นความคิดเห็น แล้วจึงหาข้อสรุป
7. ขั้นการอ่านสู่การเขียน บันทึกใจความสำคัญ การเขียนแผนภาพ แล้วเรียบเรียงคำให้สละสลวย

หนังสือ พุททชะวัน (2549, หน้า 96-97) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับวัยจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. เป็นบทอ่านที่สนองความต้องการแห่งวัย
2. เป็นบทอ่านที่สนองความสนใจและส่งเสริมลักษณะการคิดของผู้เรียน

สำหรับเด็กวัยประถมปลาย (9 ปี ขึ้นไป) นั้นจะเริ่มรู้จักคิดหาเหตุผลจากเรื่องที่อ่านได้มากขึ้น เริ่มสนใจที่จะขยายการอ่านด้วยตนเองมากขึ้น ความต้องการที่จะได้แบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ หรือวัสดุการอ่านที่ให้แนวคิดในการประพฤติปฏิบัติและเริ่มคิดในเชิงนามธรรมได้บ้าง วัยนี้จึงเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทางการอ่านซึ่งความต้องการในการอ่านนิทานเพื่อผ่อนคลาย สนใจในสภาพแวดล้อมที่ห่างไกลตัวออกไป ต้องการทราบประวัติความเป็นมาของบุคคล สถานที่ ครอบครัว สามารถฝึกตนเองให้เป็นคนรับผิดชอบและอาสางานต่าง ๆ รู้จักวินิจฉัยจากเรื่องราวที่อ่าน เริ่มคิดเพื่อฝันในเรื่องอาชีพ แสวงหาสิ่งที่ตนสนใจในการอ่าน ฉะนั้นการจะสนองความต้องการในการอ่านและกระบวนการสอนอ่านย่อมได้รับการเปลี่ยนแปลง ที่จะขยายประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและ การคิดให้กว้างขวางก้าวหน้าขึ้น สำหรับเรื่องที่เหมาะสมในการนำมาใช้สอนอ่านให้กับเด็กในวัยนี้ ได้แก่

1. เรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริง ต่อสู้ โลกโผน
2. นิทานสุภาพนิทานอีสป

3. สารคดีการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม
 4. นิยายท่องเที่ยว ผจญภัย
 5. นิทานอภินิหารที่เกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์ ความศักดิ์สิทธิ์
 6. ประวัติความเป็นมาของครอบครัว สถานที่ ชุมชน
 7. นิทานประจำถิ่นและตำนาน
 8. เรื่องราวที่เกี่ยวกับชนบประเพณี บุญบาศ กฏแห่งกรรม
 9. เรื่องงานประดิษฐ์คิดค้นเกี่ยวกับงานและอาชีพ
 10. เรื่องราวที่ชวนขัน นิทานตลก
 11. ประวัติบุคคลสำคัญ เกร็ดประวัติศาสตร์
 12. บทความทางวิชาการ ข่าว เหตุการณ์
 13. วรรณคดีภาพหรือวรรณคดีฉบับง่าย
 14. วรรณคดี หรือบทประพันธ์ร้อยกรอง
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, และคนอื่นๆ (2549, หน้า 124) ได้เสนอหลักการอ่านเชิงวิเคราะห์

ดังนี้

1. ผู้อ่านต้องทราบข้อมูลของเรื่องทีอ่าน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ประเภทหนังสือ สำนักพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ ฯลฯ
2. อ่านหนังสือให้ละเอียดตลอดเรื่อง ควรหาความสำคัญหลัก “แก่น” ของเรื่องและความสำคัญรองที่แฝงอยู่แต่ละบรรทัดให้ได้
3. ถ้าพบข้อความที่เป็นเรื่องราวที่ไม่เข้าใจ หรือมีความรู้ไม่เพียงพอ ควรค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องนั้นๆ ให้เข้าใจได้ชัดเจน
4. เรียงลำดับความสำคัญหลักและความสำคัญรองเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ได้ไม่สับสน
5. แยกข้อดี ข้อบกพร่องที่ปรากฏในเรื่องไว้ต่างหาก
6. เปรียบเทียบผลงานของนักเขียนที่เขียนหนังสือแนวเดียวกัน
7. การวิเคราะห์วิจารณ์ ต้องยึดเหตุผลให้เหมาะสม และยกตัวอย่าง
8. ผู้วิเคราะห์วิจารณ์ต้องคิดถึงเนื้อเรื่องเป็นสำคัญ จะต้องไม่ยึดถือบุคคลที่แต่งหนังสือสรุปได้ว่า หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องสามารถวิเคราะห์พิจารณาแยกแยะเนื้อหา ประโยค ถ้อยคำ แยกข้อดี ข้อบกพร่องที่ปรากฏในเรื่อง เรียงลำดับความสำคัญ และสรุปเรื่องราวจากการอ่าน และพิจารณาส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ส่วนใดควรเชื่อถือ จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการอ่านเชิงวิเคราะห์จากการอ่านนิทาน บทร้อยกรอง บทความ สารคดี เรื่องสั้น และข่าวเหตุการณ์ประจำวัน

7. การประเมินผลความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

ศิริชัย กาญจนวาสี (2544, หน้า 172-174) กล่าวว่า ในการสร้างแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของแบบวัด การกำหนดจุดมุ่งหมายสำคัญของการสร้างแบบวัดความสามารถทางการคิด ผู้พัฒนาแบบวัดจะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของการนำแบบวัดไปใช้ด้วยว่าต้องการวัดความสามารถทางการคิดทุกๆ ไป หรือต้องการวัดความสามารถทางการคิดเฉพาะวิชาการวัดนั้นมุ่งติดตามความก้าวหน้าของความสามารถทางการคิด (formative) หรือต้องการเน้นการประเมินผลสรุปรวม (summative) สำหรับการตัดสินใจรวมทั้งการแปลผลการวัดเน้นการเปรียบเทียบมาตรฐานของกลุ่มหรือกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

2. การกำหนดกรอบของการวัดและนิยามเชิงปฏิบัติการ ผู้พัฒนาแบบวัดควรศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการคิดตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ และควรคัดเลือกแนวคิดหรือทฤษฎีที่เหมาะสมกับบริบทและจุดมุ่งหมายที่ต้องการเป็นหลักยึดพร้อมกับศึกษาให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งเพื่อกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบของความสามารถทางการคิดตามทฤษฎีและให้นิยามเชิงปฏิบัติการของแต่ละองค์ประกอบในเชิงรูปธรรมของพฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้ถึงลักษณะแต่ละองค์ประกอบของการคิดนั้นได้

3. การสร้างผังข้อสอบ การสร้างผังข้อสอบเป็นการกำหนดเค้าโครงของแบบวัดความสามารถทางการคิดที่ต้องการสร้างให้ครอบคลุม โครงสร้างหรือองค์ประกอบใดบ้างตามทฤษฎีและกำหนดว่าแต่ละส่วนมีน้ำหนักความสำคัญมากน้อยเพียงใด

4. การเขียนข้อสอบ กำหนดรูปแบบของการเขียนข้อสอบ ตัวคำถาม และวิธีการตรวจให้คะแนน เช่น กำหนดว่าตัวคำถามเป็นลักษณะสถานการณ์ สภาพปัญหาหรือข้อมูลสั้น ๆ อาจได้มาจากบทความรายงานต่าง ๆ บทสนทนาที่พบในชีวิตประจำวัน หรืออาจเขียนขึ้นมาเอง ส่วนตัวคำถามอาจเป็นข้อสรุปของสถานการณ์หรือปัญหานั้น 3-5 ข้อสรุป เพื่อให้ผู้ตอบพิจารณาตัดสินใจว่าข้อสรุปใดน่าเชื่อถือกว่ากัน น่าจะเป็นจริงหรือไม่ ส่วนการตรวจให้คะแนนมีการกำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนเมื่อกำหนดรูปแบบของข้อสอบแล้วก็ลงมือร่างข้อสอบตามผังข้อสอบที่กำหนดไว้จนครบทุกองค์ประกอบ ภาษาที่ใช้ก็ควรเป็นไปตามหลักการเขียนข้อสอบที่ดีโดยทั่วไป แต่สิ่งที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ได้แก่ การเขียนข้อสอบให้วัดได้ตรงตามโครงสร้างของการวัดและพยายามหลีกเลี่ยงคำถามที่ทำให้ผู้ตอบแสวงคำตอบเพื่อให้ดูดีให้ได้ หลังจากการร่างข้อสอบเสร็จแล้ว ควรมีการทบทวนข้อสอบถึงความเหมาะสมของการวัดและความชัดเจนของภาษาที่ใช้โดยผู้เขียนข้อสอบเองและผู้ตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญในการสร้างข้อสอบวัดความสามารถในการคิด

5. การนำแบบวัดไปทดลองใช้การนำแบบวัดไปทดลองใช้วิเคราะห์คุณภาพกับกลุ่มตัวอย่างจริงหรือกลุ่มใกล้เคียงนำผลการตอบมาทำการวิเคราะห์คุณภาพ โดยทำการวิเคราะห์ข้อสอบและวิเคราะห์แบบสอบ วิเคราะห์ข้อสอบเพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อใน

ด้านความยาก (p) และอำนาจจำแนก (r) เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากพอเหมาะและมีอำนาจจำแนกสูงไว้และปรับปรุงข้อที่ไม่เหมาะสม คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ และ/หรือข้อสอบที่ปรับปรุงแล้วให้ได้จำนวนตามผังข้อสอบเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และนำไปทดลองใช้ใหม่อีกครั้งเพื่อวิเคราะห์แบบสอบในด้านความเที่ยง (reliability) แบบทดสอบควรมีความเที่ยงเบื้องต้นอย่างน้อยจึงเหมาะที่จะนำไปใช้ได้ ส่วนการตรวจสอบความตรง (validity) ของแบบสอบถาม ถ้าสามารถหาเครื่องมือวัดความสามารถทางการคิดที่เป็นมาตรฐานสำหรับใช้เปรียบเทียบได้ก็ควรคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความตรงตามสภาพ (comcurrent validity) การสอบ

6. การนำแบบวัดไปใช้จริง หลังจากวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อและวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบทั้งฉบับว่าเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่ต้องการแล้ว จึงนำแบบวัดความสามารถทางการคิดไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง ในการใช้แบบวัดทุกครั้งควรมีการรายงานค่าความเที่ยง (reliability) ทุกครั้งก่อนนำผลการวัดไปแปลความหมาย

กรมวิชาการ (2546, หน้า 216–218) ได้กล่าวว่า แนวทางการวัดและประเมินผล การอ่านเชิงวิเคราะห์ ใช้วิธีการดังนี้

1. พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมในการวิเคราะห์คำ วลี หรือประโยคนอกจากนั้น ควรวัดผลด้านเหตุผลการวิเคราะห์ทัศนะของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน ตลอดจนประเมินผลจากความตั้งใจ สนใจ และผลงานที่ได้รับมอบหมาย

2. ให้นักเรียนเลือกอ่านบทหรือกรอนที่นักเรียนชอบ แล้วสรุปความเป็นร้อยแก้ว โดยใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548, หน้า 33) ได้กล่าวว่า การประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่ยุ่เรียนทุกคนจะต้องได้รับการ ประเมินให้ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านผลการศึกษาแต่ละช่วง ชั้น การประเมินดังกล่าวเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ การศึกษา เพราะมาตรการดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ อันเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในทุกๆ ด้าน อย่างจริงจัง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นมาตรการเพื่อแก้ปัญหาความอ่อนด้อยของความสามารถในการเขียนสื่อความของผู้จบการศึกษาทุกระดับ การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของผู้เรียนตามจุดเน้นของหลักสูตร ภารกิจที่สถานศึกษาควรดำเนินการ มีดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนที่จะจบในแต่ละช่วง ชั้นสำหรับหลักสูตรของสถานศึกษา

2. กำหนดเกณฑ์การประเมินเพื่อใช้ตัดสินผลการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนในแต่ละช่วงชั้น

3. กำหนดแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

4. ออกแบบและทำการประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนตามแนวทางและวิธีที่สถานศึกษากำหนด

5. ออกแบบและจัดทำรายงานผลการประเมินความสามารถการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน

6. ประเมินตัดสินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ผ่านช่วงชั้น

สรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ สร้างโดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน เริ่มจากการกำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดกรอบการประเมิน การสร้างผังแบบทดสอบ การเขียนแบบทดสอบ การนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ และการนำแบบทดสอบไปใช้จริง โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวทางการสร้างแบบทดสอบไปใช้ในการสร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

การเขียนข้อความ

1. ความหมายของการเขียน

สุจริต เพียรชอบ, และสายใจ อินทร์พรชัย (2536, หน้า 115) ได้กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การเรียบเรียงความรู้ ความคิด ประสบการณ์ต่างๆ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร จะเป็นข้อความสั้นๆ หรือบทกวีนิพนธ์ก็ได้ ข้อเขียนต่างๆ เหล่านี้มีเอกภาพ มีความเป็นตัวของตัวเองทั้งในด้านของความคิด และการใช้ภาษาเรียบเรียง

นภดล จันทรพิชญ (2542, หน้า 91) ได้กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้กับผู้อื่นทราบ การเขียนนี้มีลักษณะการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548, หน้า 24) ได้กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การแสดงความรู้ความคิดและความรู้สึกที่มีอยู่ในใจออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยวิธีใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่าตัวอักษร เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจในเจตนาของผู้เขียน

ไวท์ (White, 1981, p.16) ได้กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การลำดับประโยคที่เชื่อมโยงกันอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และสมเหตุสมผล และเขียนได้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ โดยที่ผู้เขียนสามารถสื่อสารตามที่ต้องการได้ การเขียนจะต้องไม่คลุมเครือ กล่าวคือ จะต้องประกอบด้วยความถูกต้องของภาษา (correctness of form) ความเหมาะสมของรูปแบบงานเขียน (appropriateness of Style) และเอกภาพของเรื่อง (unity of theme and topic)

สรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การเรียบเรียงความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความใส่ใจของเราให้กับผู้อื่นทราบ เป็นการสื่อสารที่ถาวรสามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้

2. ความหมายของการเขียนสื่อความ

พัชรี มานะวานิชเจริญ (2542, หน้า 92) กล่าวว่า การเขียนสื่อความ คือ การส่งสารไปยังผู้อ่าน โดยอาศัยตัวอักษรและระเบียบของภาษา เป็นสื่อในการถ่ายทอดความประสงค์ ทักษะและความรู้สึกต่างๆ ของผู้ส่งสาร โดยมุ่งหวังให้ผู้รับสารตอบสนองในทิศทางที่ผู้ส่งสารต้องการอีกด้วย

เรืองอุไร อินทรประเสริฐ, และอเนก อัศวบัณฑิต (2543, หน้า 63) กล่าวว่า การเขียนสื่อความ คือ การแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกและความต้องการของผู้ส่งสารออกไปเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้รับสารสามารถอ่านเข้าใจ ได้รับความรู้ ความคิด ความรู้สึกและความต้องการเหล่านั้น ถ้ามนุษย์ไม่รู้จักการเขียน ก็ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่อนุชนรุ่นหลังๆ ได้ถูกต้องสมบูรณ์ การถ่ายทอดโดยวิธีบอกเล่าปากต่อปาก อาจทำให้สารตกหล่นหรือคาดเคลื่อนได้

นิติมา พรหมเกษตริรินทร์ (2544, หน้า 81) กล่าวว่า การเขียนสื่อความ คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยใช้ตัวหนังสือ หรือเครื่องหมายเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร

ชานะ บุษาสุข (2546, หน้า 56) กล่าวว่า การเขียนสื่อความ คือ การส่งสารโดยอาศัยตัวอักษรและระเบียบของภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดความประสงค์ ทักษะแสดงความรู้สึกต่างๆ ของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยมุ่งหวังผู้รับสารตอบสนองในทิศทางที่ผู้ส่งสารต้องการอีกด้วย

เพลินตา โมสกุล (2547, หน้า 1) กล่าวว่า การเขียนสื่อความ หมายถึง การแสดงออกเพื่อการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาโดยใช้ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์เป็นสื่อ

ศุภวรรณ มองเพชร (2547, หน้า 52) กล่าวว่า การเขียนสื่อความ หมายถึง การแสดงความรู้ ความคิดและแสดงความรู้สึกที่มีอยู่ในใจออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยวิธีใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่า ตัวอักษร เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจในเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะสามารถรับรู้ความใส่ใจของผู้เขียนได้ดี หรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้เขียนมีทักษะในด้านการใช้ภาษาเขียนได้ดีเพียงใด

สรุปได้ว่า การเขียนสื่อความ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ข่าวสาร และแสดงความคิดเห็นจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน โดยใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้รับสารเข้าใจ ได้รับความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการซึ่งผู้เขียนต้องใช้ความรู้ ความสามารถและองค์ประกอบหลายอย่างในการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านให้ตรงกัน

3. ความสำคัญของการเขียนสื่อความ

การเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารของคนในสังคม ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

สุจิต เพียรชอบ, และสายใจ อินทร์พรชัย (2536, หน้า 1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสื่อความว่า

1. การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งของมนุษย์
3. การเขียนเป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของมนุษย์
4. การเขียนเป็นเครื่องมือระบายอารมณ์และความรู้ของมนุษย์ ช่วยให้ผ่อนคลายความอึดอัดคับข้องใจ

5. การเขียนเป็นเครื่องมือในการสร้างความรัก ความสามัคคี และความเจริญรุ่งเรืองในสังคม แต่ตรงกันข้ามการเขียนก็อาจเป็นเครื่องมือในทางบ่อนทำลายได้เช่นกัน

6. การเขียนสามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิตได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติ กัลยา สหชาติโกสีย์ (2545, หน้า 52) กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนสื่อความไว้ดังนี้

1. การเขียนเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของนักเรียน เพราะเราต้องใช้การเขียนในการสื่อสารกัน เช่นการคัดลอกข้อความ การจดบันทึกย่อบทเรียน การบันทึกความจำ การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า การเขียนโครงการ เป็นต้น

2. การเขียนเป็นการสื่อสารเพื่อแสดงความคิด ระบายอารมณ์ และความรู้สึกของผู้เขียน เช่น การเขียนบันทึกอนุทิน การเขียนนิราศ การแต่งคำประพันธ์ การเขียนจดหมาย เป็นต้น

3. การเขียนเป็นเครื่องมือกระชับความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้น เช่น การเขียนจดหมายส่วนตัว เป็นต้น

4. การเขียนเป็นหลักฐานอ้างอิง หรือยืนยันข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ หรือเป็นข้อกำหนดข้อตกลงที่สามารถผูกพันให้บุคคลต้องปฏิบัติตามได้ เช่น พิณัยกรรม สัญญา ประกาศแจ้งความ ทะเบียนต่างๆ การบันทึกข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น ฉะนั้นในการเขียนทุกครั้ง หรือการลงลายมือชื่อในเอกสารใดๆ ผู้เขียนต้องอ่านข้อความให้ละเอียดถี่ถ้วนและไตร่ตรองผลดี ผลเสียของข้อความให้รอบคอบ

5. การเขียนเป็นการหารายได้และสร้างอาชีพ เช่น การเขียนเพลง บทละคร เรื่องสั้น การเขียนนวนิยาย การเขียนประกาศข่าวสาร การเขียนจดหมายธุรกิจ การเขียนโฆษณา เป็นต้น

สนธิ สัตโยภาส (2545, หน้า 142) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสื่อความ ดังนี้

1. การเขียนมีความสำคัญในแง่ที่เป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและสติปัญญาต่อกันและกัน
2. การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรม อันเป็นมรดกด้านภูมิปัญญาของมนุษย์
3. การเขียนช่วยเผยแพร่ และการกระจายความรู้ ความคิด และข่าวสารได้อย่างกว้างไกล และรวดเร็ว
4. การเขียนเป็นการบันทึกทางสังคมที่ให้คุณค่าอำนวยความสะดวกอย่างมหาศาลแก่ชนรุ่นหลังทั้งปัจจุบันและอนาคต
5. การเขียนสามารถสร้างความรักสามัคคีในมนุษยชาติได้เมื่องานเขียนนั้นมีความหมายเพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างความรักเพื่อมนุษย์ เป็นงานเขียนที่สร้างสันติสุขแก่สังคมโลก
6. การเขียนสามารถยึดเป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งได้ในปัจจุบัน
7. การเขียนทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตโดยเฉพาะด้านการศึกษาเล่าเรียน

เพลินดา โมสกุล (2547, หน้า 104) กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. เป็นสิ่งแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ เพื่อการถ่ายทอด อธิบาย เผยแพร่ ฯลฯ ให้คนอื่นได้รับรู้
 2. เป็นสื่อในการสื่อสารกันของมนุษย์เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อสาร
- ธนู ทดแทนคุณ, และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548, หน้า 59) กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนสื่อความว่า เป็นเครื่องมือที่แสดงออกถึง ความรู้ ความคิด ความรู้สึก เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ถ่ายทอดวัฒนธรรม มรดกทางด้านสติปัญญาของมนุษย์ แสดงถึงอารยธรรมของมนุษย์แต่ละยุค แต่ละสมัย เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ

สรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญสามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสาร การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม การแสดงออก ความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แสดงถึงอารยธรรมของมนุษย์แต่ละยุคสมัย เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ

4. จุดมุ่งหมายของการเขียนสื่อความ

กรมวิชาการ (2544, หน้า 5) กำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนไว้ ดังนี้

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือ การเขียนถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์ ประสบการณ์ และความรู้ วิธีการที่ผู้เขียนต้องใช้ คือ เล่าหรือบรรยายรายละเอียดและข้อเท็จจริงต่างๆ โดยต้องจัดลำดับความคิดหรือข้อมูลทีเล่านั้นอย่างเป็นระบบ วิธีการบรรยายมักแทรกอยู่ในการเขียนเรื่องแทบทุกชนิด เพราะเป็นการปูพื้นเรื่องหรือให้ความรู้ ความคิดต่างๆ ไปแก่ผู้อ่าน โดยไม่นำความรู้หรืออารมณ์ของผู้เขียนเข้าไปเกี่ยวข้อง

2. การเขียนเพื่ออธิบาย คือ การทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่เขียนนั้น เช่น อธิบายหลักการ กฎเกณฑ์ ระบบ วิธีการ ความรู้หรือความคิดที่เข้าใจยาก มักใช้ในการเขียนตำรา

งานวิจัย บทความทางวิชาการ วิธีประดิษฐ์สิ่งต่างๆ และการอธิบายคำสอนทางศาสนาเป็นต้น
ต้องจัดลำดับขั้นตอนการอธิบายเป็นอย่างดี

3. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็นอย่างเดี่ยว หรืออาจให้คำแนะนำ ข้อคิด ข้อเตือนใจด้วยก็ได้ แต่ต้องมีข้อเท็จจริงมีการชี้แจงเหตุผลอย่างถูกต้องชัดเจน การเขียนที่มีจุดมุ่งหมายเช่นนี้มักใช้ในงานบทความและบทวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์เป็นต้น

4. การเขียนเพื่อโน้มน้าวและโฆษณา คือ การเขียนที่มีจุดมุ่งหมายจะทำให้ผู้อ่านยอมรับสิ่งที่ผู้เขียนเสนอ โดยการจูงใจให้เปลี่ยนความคิดหรือความเชื่อเดิม เพราะผู้อ่านเกิดความรู้สึกใหม่ว่าเมื่อยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้นแล้ว ตนจะได้รับผลดีตอบสนอง ซึ่งอาจหมายถึงมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรูปร่างหน้าตาผิวพรรณสวยงามขึ้นหรือได้กำไรจากการลงทุนเพียงเล็กน้อยเป็นต้น

การโน้มน้าวใจนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่มีอยู่ตลอดเวลาในสังคม บุคคลอาจจะต้องถูกโน้มน้าวใจ จะพบได้มากในคำขวัญต่างๆ และในการโฆษณาสินค้า วิธีเขียนคำขวัญทั่วไปหรือเขียนคำโฆษณานิยมใช้ภาษาสั้นๆ อาจนำมาเล่นคำหรือสำนวนให้คล้องจองกัน ชวนให้ผู้อ่านจำติดใจได้ง่าย

5. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ คือ การเขียนเพื่อถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกสู่ผู้อ่านให้ผู้อ่านได้สร้างจินตนาการหรือสร้างอารมณ์และมโนภาพตามที่ผู้เขียนต้องการ ในการเขียนเพื่อจุดมุ่งหมายเช่นนี้จะต้องใช้ภาษาที่ประณีตงดงาม ข้อความที่เขียนแต่ละครั้งนั้น ผู้เขียนอาจมีจุดมุ่งหมายต่างกัน แล้วแต่เนื้อหาของเรื่องเช่น การเขียนเพื่อเล่าเรื่องมักปรากฏอยู่ในตอนต่างๆ ทั่วไป ส่วนการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจอาจแทรกอยู่กับการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นเป็นต้น การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการก็เช่นเดียวกัน นอกจากปรากฏตามลำพังเรายังพบอยู่ปนกับการเขียนเล่าเรื่องได้

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2545, หน้า 104) ได้แบ่งความมุ่งหมายของการเขียนข้อความออกเป็น 5 ประการดังนี้

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือ การเขียนเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ เป็นการเขียนเล่าเหตุการณ์ที่ผู้เขียนประสบหรือเล่าเรื่องที่เกิดขึ้น การเขียนเพื่อเล่าเรื่องส่วนใหญ่จะใช้การเขียนเล่าชีวประวัติ อัตชีวประวัติ การเขียนข่าว การเขียนสารคดีต่างๆ เป็นต้น

2. การเขียนเพื่ออธิบาย คือ การเขียนเพื่อบอกวิธีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อชี้แจงแก้ไขความต้อปัญหาความรู้หรือความคิดที่ยาก เช่น การเขียนอธิบาย วิธีวิจัย วิธีประดิษฐ์ เครื่องมือ วิธีใช้ยา อธิบายคำศัพท์และข้อธรรมะ เป็นต้น

3. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น คือ การเขียนแสดงความคิดของผู้เขียนในเรื่องต่างๆ อาจเป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างเดี่ยว หรืออาจประกอบด้วยคำแนะนำ ข้อคิด ข้อ

เตือนใจหรือบทความปลุกใจด้วย เช่น การเขียนบทความในหนังสือพิมพ์รายวัน การเขียนบทวิจารณ์และการแนะนำหนังสือ เป็นต้น

4. การเขียนเพื่อชักจูงใจ การเขียนชักจูงใจ เชิญชวนให้ผู้อ่านสนใจสิ่งที่เขียนแนะนำ รวมทั้งการเขียนเพื่อเปลี่ยนความรู้ เปลี่ยนใจ หรือเปลี่ยนท่าทีของผู้อ่านให้สอดคล้องตามที่คุณเขียนต้องการ

5. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ คือ การเขียนถ่ายทอดความรู้สึก จินตนาการให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเห็นภาพลักษณะตามผู้เขียน เช่น การเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย บทร้อยกรอง บทละคร บทภาพยนตร์ ซึ่งเป็นลักษณะบันเทิงคดีเชิงสร้างสรรค์

เพลินตา โมสกุล (2547, หน้า 109) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการเขียนข้อความไว้ดังนี้

1. เพื่ออธิบาย เป็นการชี้แจงความคิดที่เข้าใจยากให้ผู้อ่านเข้าใจและจำได้ง่าย
2. เพื่อเล่าเรื่อง เป็นการบอกกล่าวเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน
3. เพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นการแสดงความคิดของผู้เขียนเองในเรื่องต่างๆ
4. เพื่อโฆษณา ชักจูงหรือจูงใจ เป็นการเขียนเพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนใจ และคล้อยตาม
5. เพื่อสร้างจินตนาการ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพ เกิดจินตนาการตามที่คุณเขียนได้เขียน

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการเขียนข้อความ เพื่อใช้อธิบาย เล่าเรื่อง แสดงความคิดเห็น สร้างจินตนาการ และโฆษณาชวนเชื่อ โน้มน้าวจิตใจให้ผู้อ่านเห็นภาพและมีความรู้สึกคล้อยตาม

5. หลักการสอนการเขียนข้อความ

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532, หน้า 109-110) ได้กล่าวว่า ผู้สอนควรคำนึงถึงหลักของการเขียนข้อความ ดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนควรคุ้นเคยกับการสอนหลายๆ รูปแบบ ทั้งนี้ถ้าผู้เรียนเห็นแต่บทสนทนา หรือการเขียนแบบเล่าเรื่อง ผู้เรียนก็ไม่สามารถเขียนจดหมายรายงานได้ ดังนั้นจึงควรอธิบายรูปแบบการเขียนแบบต่าง ๆ เช่น แบบเล่าเรื่อง แบบบรรยาย เป็นต้น
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนทราบว่า กลไกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนมีอะไรบ้าง เช่น การเขียนตัวอักษรกฎการเรียงเรียงประโยค การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้เครื่องหมายสันนิษฐาน ความต่างๆ
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนควรได้เขียนสิ่งที่เกี่ยวข้องในชีวิตจริง เพื่อจะช่วยให้เกิดแรงจูงใจ และเห็นความสำคัญที่จะเขียน เพราะจะต้องใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
4. ผู้สอนพึงระลึกเสมอว่าไม่มีวิธีใดเป็นวิธีที่ดีที่สุด ผู้สอนต้องใช้แนวการสอนเพื่อการสื่อสารอาจใช้วิธีการสอนหลายๆ แบบตามที่เห็นว่าเหมาะสมกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการ

เขียนแบบบริบทต่าง ๆ การเขียนเรียงความโดยการวางกรอบให้เขียน การเขียนแบบอิสระ การฝึกประโยค การวิเคราะห์บริบทที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นของทุกวิธี

5. ผู้สอนจะต้องตระหนักในหลักการที่ว่า การเขียนคือ การเขียนข้อเขียนที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ไม่ใช่แต่เขียนแต่เพียงประโยคเดี่ยวๆ เท่านั้น ผู้เขียนจะต้องเขียนเพื่อสนอง จุดประสงค์ของตนเองและผู้อ่าน

6. ผู้สอนควรแลกเปลี่ยนลักษณะการทำงานระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนตัวต่อตัวมาเป็นผู้สอน และผู้เรียนแทน และผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานของตนเอง

สรุปได้ว่า หลักการสอนเขียนสื่อความ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบการเขียนแบบต่างๆ กลไกที่เกี่ยวข้องกับการเขียน การเขียนสิ่งที่เกี่ยวข้องในชีวิตจริง ผู้สอนต้องใช้แนวการสอนเพื่อการสื่อสารหลายแบบ เป็นการเขียนที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

6. หลักการเขียนสื่อความ

บันลือ พฤษะวัน (2535, หน้า 49-55) ได้เสนอหลักการเขียนสื่อความเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมการเขียนบอกชื่อภาพ เขียนอธิบายภาพ

1.1 ให้โอกาสเด็กวาดภาพตามที่ต้องการอย่างอิสระ แต่จะต้องบอกชื่อภาพได้

1.2 กิจกรรมการส่งเสริมการแสดงออกทางภาษา ไม่ควรจำกัดเฉพาะการเขียน ควรจัดกิจกรรมการฝึกและพัฒนาภาษาพูดควบคู่กันไปหลายลักษณะสลับกันไป เช่น เล่นถามทวนคำทวนประโยค เล่าเรื่องจากภาพ ซึ่งกิจกรรมส่งเสริมการพูดเป็นประโยค การเล่าเรื่องจะช่วยการพัฒนาการสื่อความคิดในการพูด (speech – thought) ปูพื้นฐานนำไปสู่การสื่อความคิดในการเขียน (written – thought) ได้ดีเป็นลำดับ

1.3 ส่งเสริมการเขียนบอกรายละเอียดและเขียนบรรยายภาพ

1.4 การส่งเสริมการเขียน โดยเติมคำบรรยายหรือบอกภาพ

2. ส่งเสริมการเขียน เล่าเรื่องและประสบการณ์ที่ฟัง

2.1 ส่งเสริมให้เขียนเล่ากิจวัตรประจำวัน

2.2 ส่งเสริมการเขียนเล่าประสบการณ์หรือเหตุการณ์

2.3 ส่งเสริมการเขียนนิทานที่เคยฟัง

3. ส่งเสริมการเขียนเพื่อแสดงความต้องการของตน เช่น ชอบเล่นเกมอะไรทำไมจึงชอบ

4. ส่งเสริมการเขียนเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่างๆ โดยครูกำหนดสถานการณ์แล้วให้นักเรียนเขียนบอกความรู้สึกนึกคิด

สุจริต เพียรชอบ, และสายใจ อินทรมพรรย์ (2536, หน้า 117-119) ได้เสนอแนะว่า ทักษะการเขียน เป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาและความสม่ำเสมอในการฝึกฝน ผู้สอนจะต้องมีความพยายาม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีลักษณะต่างกันไป เพื่อให้มีบรรยากาศในการ

เรียนที่น่าสนใจ และเพิ่มพูนทักษะการเขียนให้ดียิ่งขึ้นโดยได้เสนอแนะหลักสำคัญในการเขียนไว้ดังนี้

1. ก่อนสอนผู้สอนต้องทดสอบความพร้อมของผู้เรียน
 2. ผู้สอนต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนได้ตระหนักในคุณค่าของการเขียนที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันและสามารถยึดเป็นอาชีพได้ในอนาคต
 3. การสอนแต่ละครั้ง ผู้สอนควรตั้งจุดประสงค์อย่างชัดเจน
 4. ในการสอนเขียนผู้สอนต้องไม่กำหนดหัวเรื่องตายตัว ควรให้ผู้เขียนมีโอกาสเสนอและเลือกเรื่องเอง
 5. ควรสอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ
 6. ผู้สอนควรใช้กลวิธีจูงใจหลาย ๆ รูปแบบ
 7. การจัดกิจกรรมและมอบหมายงานควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
 8. ผู้สอนควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ เพื่อให้บรรยากาศการเรียนการสอนน่าสนใจและเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเขียน
 9. ผู้สอนควรทำกิจกรรมการสอนหลาย ๆ ประเภท และควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมนั้นด้วย และกิจกรรมการเขียนนั้นควรเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองให้มาก
 10. การสอนทักษะการเขียนที่ได้ผลดีนั้น ผู้สอนควรใช้สื่อประกอบด้วยเพราะจะช่วยสร้างความสนใจทเรียน ดีขึ้น
 11. ผู้สอนควรวางแผนการสอนอย่างละเอียด
 12. ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์การเขียนประเภทต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อฝึกให้ผู้เขียนเขียนโดยมีหลักเกณฑ์ นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยให้การประเมินผลง่ายขึ้น ผู้เรียนเองก็สามารถปรับปรุงงานเขียนของตนเองให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
 13. ในกรณีที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการเขียน เช่น ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาเขียน ผู้สอนอาจช่วยได้โดยการสร้างสถานการณ์ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเขียน
 14. เมื่อผู้เรียนเขียนตามที่ผู้สอนมอบหมายแล้ว ผู้สอนควรรีบตรวจให้เสร็จแล้วคืนผู้เรียนพร้อมทั้งเขียนติชมให้ชัดเจน เพื่อว่าผู้เรียนจะได้ทราบว่ามีข้อดีข้อด้อยอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเขียนต่อไป
 15. นอกจากสอนเขียนในชั้นเรียนตามปกติแล้ว ผู้สอนควรจัดกิจกรรมหรือมอบหมายงานให้ผู้เรียนไปทำนอกชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเขียนได้อย่างสม่ำเสมอ
- สลิล ศิริมงคล (2536, หน้า 37-39) ได้เสนอหลักการเขียนสื่อความ สรุปได้ดังนี้
1. อ่านบ่อย
 2. ค่อยคิดคำ

3. จำประโยค
4. โลกสี่สัน
5. ผืนสวดยหฺร
6. ดูแล้วเขียน
7. เพียรต่อเติม
 - 7.1 ขึ้นต้นเรื่องให้เขียนบรรยายส่วนกลางเรื่องและสรุปจบ
 - 7.2 ให้ส่วนกลางเรื่อง และสรุปให้ ให้นักเรียนขึ้นต้นเรื่อง
 - 7.3 ให้ส่วนต้นและกลางเรื่อง ให้ต่อเติมเรื่องจนจบสมบูรณ์
8. เสริมด้วยคำจากข้อที่ 1-7 ให้เด็กได้บรรยายอย่างอิสระตามความคิดสร้างสรรค์
9. ทำตามเกณฑ์
10. เล่นก่อนเขียน

สรุปได้ว่า หลักการเขียนสื่อความ ควรเริ่มจากการทดสอบพื้นฐานก่อนเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ควรสอนร่วมกับทักษะอื่นๆ ทั้งทักษะการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน มีการวางแผนการสอน มีการใช้สื่อประกอบการสอน โดยให้เขียนบอกชื่อภาพ เขียนอธิบายภาพ เขียนเล่าเรื่องจากภาพ เขียนประสบการณ์ เขียนแสดงความต้องการและความรู้สึกนึกคิด และสอนเรื่องราวเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล

7. องค์ประกอบของการเขียนสื่อความ

ศิริพร พัวพันธ์ (2532, หน้า 17-18) ได้สรุปองค์ประกอบของการเขียนสื่อความไว้ดังนี้

1. กลไกในการเขียน ได้แก่ การสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการใช้ตัวอักษรตัวใหญ่ให้ถูกต้องตามระเบียบวิธีการเขียนของแต่ละภาษา
2. หลักภาษา ได้แก่ การเขียนประโยคให้ถูกต้องตามหลักภาษานั้น
3. เนื้อหาซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ได้แก่ สาระที่ต้องการเขียนมีความเหมาะสมตรงกับจุดประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการและเหมาะสมกับผู้อ่าน

สนิท ตั้งทวี (2545, หน้า 38-40) ได้เสนอแนะองค์ประกอบของการเขียนสื่อความ ดังนี้

1. ครูควรทำการทดสอบความรู้ขั้นพื้นฐานทางการเขียนของผู้เรียนก่อนสอนเพื่อวัดความสามารถในการสะกดคำ การใช้คำ การผูกประโยค และการเรียบเรียงข้อความ
2. การสอนการเขียนไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรื่องใดก็ตาม ครูไม่ควรกำหนดเรื่องตายตัวควรให้โอกาสนักเรียนได้เลือกเรื่องที่จะเขียน หรือมีส่วนร่วมในการเสนอเรื่อง
3. การสอนทักษะการเขียน ครูไม่ควรแยกสอนทักษะอื่นๆ
4. ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อน ครูควรใช้หลักการเสริมแรงเสริมกำลังใจหลายรูปแบบเพื่อดึงความสนใจของนักเรียน
5. การสอนนั้นครูไม่ควรมุ่งแต่กฎเกณฑ์หรือทฤษฎี ควรใช้การปฏิบัติจริง ทำจริงให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

6. การสอนทักษะการเขียนที่ได้ผลนั้น ครูไม่ควรใช้คำอธิบายอย่างเดียว ควรใช้สื่อประกอบการเขียนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจนและไม่เกิดความเบื่อหน่าย

7. ครูควรวางแผนการสอนอย่างละเอียด มีจุดประสงค์อะไรบ้างและควรจะเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเน้นพฤติกรรมเขียนอย่างชัดเจน การนำเข้าสู่บทเรียน การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมที่จะทำให้ทักษะการเขียนสัมพันธ์กับวิชาอื่น รวมทั้งสื่อการสอนและการประเมินผล

8. นักเรียนควรมีส่วนในการวัดผลและการสร้างเกณฑ์ในการประเมินการเขียน ทั้งนี้เพื่อให้ทราบแนวทางในวัดผลว่าเป็นอย่างไร เพื่อผู้เรียนจะได้ใช้ดุลยพินิจและวิจารณญาณในการทำงาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548, หน้า 24) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการเขียนสื่อความว่า การเขียนที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ความชัดเจน (perspicuity) คือ ความชัดเจนในการใช้ถ้อยคำสื่อความหมายได้ตรง
2. ความเรียบง่าย (simplicity) คือ การใช้คำธรรมดาที่เข้าใจง่าย ไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย
3. ความกระชับ (brevity) คือ การใช้ถ้อยคำน้อยแต่ให้ความหมายชัดเจนและมีน้ำหนัก
4. ความประทับใจ (impressiveness) คือ การใช้ถ้อยคำเร้าความรู้สึกของผู้อ่าน
5. ความไพเราะ (euphony) คือ การเลือกใช้คำที่มีเสียงราบรื่นไพเราะหู
6. การสร้างภาพ (picturesqueness) คือ การใช้คำที่มองเห็นภาพ สื่อให้เห็นภาพชัดเจน
7. โครงสร้างของประโยค (syntactic structure of Sentences) คือ การแต่งประโยคให้สอดคล้องสอดคล้องกับเหตุการณ์ ประโยคหลักประโยคขยายอยู่ใกล้กัน ไม่อยู่ไกลกันเกินไป ที่สำคัญคือประโยคที่แต่งนั้นควรเป็นประโยคกระชับ คือ ประโยคที่เอาข้อความสำคัญไปไว้หลังสุด ให้ประโยคต้นเป็นประโยคที่ชักนำความสนใจและก่อให้เกิดความสงสัย ผู้อ่านจะต้องอ่านไปจนจบมิฉะนั้นจะไม่เข้าใจเรื่อง ประโยคลักษณะนี้เป็นประโยคที่ดี เพราะสามารถยึดความสนใจของผู้อ่านไว้ได้

ไวท์ (White, 1980, p.6) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการเขียนจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่

1. ความถูกต้องของภาษา หมายถึง ผู้เขียนมีความสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการต่างๆ ของภาษา
2. ความเหมาะสมของลีลาภาษา หมายถึง ผู้เขียนมีความสามารถเขียนงานนั้นด้วยลีลาที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่เขียน มีการเลือกใช้คำและภาษาที่สละสลวย
3. แก่นของเรื่องและประโยคใจความสำคัญมีเอกภาพ หมายถึง ผู้เขียนต้องนำเสนอความคิดและเรียบเรียงข้อความได้สัมพันธ์กัน และมีความเป็นเอกภาพในเรื่องที่เขียนนั้น โดยนำความรู้ของผู้เขียนมาถ่ายทอดให้เหมาะสมกับหัวเรื่องโดยคำนึงถึงผู้อ่านด้วย

ไรเมส (Raimes, 1985, pp.5-11) ได้กล่าวว่า ในการที่จะเขียนได้ชัดเจนคล่องแคล่ว และสื่อความคิดให้ผู้อ่านให้เข้าใจได้ดั่งนั้น ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบเหล่านี้ คือ

1. เนื้อหา ในการเสนอเนื้อหาของงานเขียน ผู้เขียนควรคำนึงถึงความสัมพันธ์ของถ้อยคำและมีเนื้อความชัดเจน การมีความคิดริเริ่มและความมีเหตุผล
2. กระบวนการของผู้เขียน ผู้เขียนควรมีกระบวนการเขียนที่ครบวงจร ได้แก่ การได้มาซึ่งความคิด การเริ่มลงมือเขียน การเขียนร่าง และการทบทวนแก้ไข
3. ผู้อ่าน ผู้เขียนจะต้องพิจารณาก่อนลงมือเขียนว่า ผู้อ่านคือใคร เพื่อสามารถผลิตงานเขียนนั้นให้เหมาะสมกับผู้อ่าน
4. จุดประสงค์ ผู้เขียนจะต้องมีเหตุในการเขียนงานเขียนแต่ละชิ้น
5. การเลือกใช้คำ ผู้เขียนจะต้องรู้จักเลือกใช้คำศัพท์ สำนวน และคำที่แสดงความรู้สึกให้เหมาะสม
6. การเรียบเรียงข้อความ ผู้เขียนควรคำนึงถึงการเรียบเรียงถ้อยคำเป็นปริเฉท ประโยคใจความสำคัญและประโยคสนับสนุน การใช้เครื่องหมายสัมพันธ์ความและความเป็นเอกภาพ

7. กลไกในการเขียน ผู้เขียนคำนึงถึงลายมือ การสะกดคำ และเครื่องหมายวรรคตอน
8. การใช้ภาษา ผู้เขียนควรคำนึงถึงลายมือ กฏเกณฑ์ การใช้คำกริยา ความสอดคล้องระหว่างประธานและกริยา คำนำหน้านาม และคำสรรพนาม
9. ความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยค ผู้เขียนควรคำนึงถึงโครงสร้างขอบข่ายของประโยคและการเลือกใช้ลีลาของประโยค

บรูคส์, และกรุนดี (Brookes, & Grundy, 1990, pp.14-26) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของความสามารถในการเขียน สรุปดังนี้

1. จุดมุ่งหมายในการเขียนเป็นสิ่งจำเป็นมากในการเขียนงานแต่ละครั้ง ผู้เขียนต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนเสียก่อนจึงสามารถลงมือเขียนได้
2. ภาษาพูดและภาษาเขียน ผู้เขียนจะต้องมีความเข้าใจในการใช้ภาษาในการเขียนงานแต่ละชิ้นส่วนใหญ่แล้วมักใช้ภาษาเขียน นอกจากเป็นงานเขียนที่มีบทพูดอาจมีการใช้บทพูดร่วมด้วย
3. ความเป็นนักอ่าน ผู้เขียนจะต้องเป็นผู้ที่อ่านมาก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เขียนไม่เพียงแต่ด้านความรู้ที่นำมาใช้ในการเขียนเท่านั้นแต่จะทำให้ผู้อ่านได้เห็นรูปแบบการเขียนที่แตกต่างกันไปซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเขียนของผู้เขียนเอง
4. กระบวนการและผลิตผลของงานเขียน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในกระบวนการเขียนว่าในการเขียนแต่ละครั้งจะต้องมีการลำดับขั้นตอนไม่ใช่เขียนเพียงครั้งเดียว แต่จะต้องมี

การศึกษาข้อมูล มีการวางแผนเพื่อเขียนร่างต้นฉบับก่อน แล้วจึงทบทวนแก้ไขเพื่อให้งานเขียนมีคุณภาพ

5. การวิเคราะห์รูปแบบการเขียน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจรูปแบบของงานเขียนแต่ละประเภท เพื่อเลือกใช้รูปแบบนั้นให้เหมาะสมกับงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเขียนสื่อความ ประกอบด้วย กลไกในการเขียน จุดมุ่งหมายในการเขียน การใช้ภาษา ความถูกต้องของภาษา ความเหมาะสมของลีลาภาษา ความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยค เอกภาพของแก่นของเรื่องและประโยคใจความสำคัญ เนื้อหา ทักษะการเขียน กระบวนการของผู้เขียน โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของการเขียนสื่อความ ประกอบด้วย การเขียนรูปประโยค ด้านทักษะการเขียนสะกดคำ และการจัดลำดับเรื่องราวหรือเหตุการณ์

8. รูปแบบของการเขียนสื่อความ

ณภัทร เทพพรธนะ (2541, หน้า 138) ได้กล่าวว่า รูปแบบของการเขียนสื่อความ ได้แก่ เนื้อหา ภาษา และรูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

เนื้อหา คือ เนื้อเรื่องหรือเรื่องราว ที่ผู้เขียนต้องการจะให้ผู้อ่านได้ทราบ อาจจะเป็นเรื่องของบุคคล เหตุการณ์ สถานที่ หรืออาจจะเป็นข้อคิดเห็น จินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึก ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกันได้

ภาษา คือ ถ้อยคำ สำนวน โวหารต่างๆ ซึ่งมีทั้งรูปแบบตามหลักภาษาและตามความนิยมของผู้ใช้ภาษาในการเขียนเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ผู้เขียนควรคำนึงถึงการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับเพศ วัย อายุ ระดับการศึกษา ความสนใจของผู้อ่าน รวมทั้งคำนึงถึงกาลเทศะและรูปแบบในการนำเสนอด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนควรให้ความสำคัญกับเครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ ที่ใช้ในการเขียน เพราะเครื่องหมายเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านอ่านได้สะดวก และเป็นการป้องกัน ความเข้าใจผิดได้ เช่น การใช้เครื่องหมายปรีศนีและอัศเจรีย์ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ควรใช้อย่างระมัดระวังและเหมาะสมกับเนื้อหาและรูปแบบ

สมศักดิ์ สินธุระเวชฌ์ (2545, หน้า 105) ได้กล่าวว่า รูปแบบของการเขียนสื่อความ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. รูปแบบร้อยแก้ว คือ ถ้อยคำสามัญรวมทั้งคำราชาศัพท์มาเรียบเรียงเป็นความเรียงทั่วไป เช่น เรียงความ จดหมาย รายงาน เป็นต้น การเขียนในรูปแบบร้อยแก้วนี้ผู้เขียนมีอิสระ ในการนำถ้อยคำมาเรียบเรียงให้เป็นประโยค ของการเขียนสื่อความเรื่องทั่วๆ ไปออกเป็น 4 รูปแบบดังนี้

1.1 เรื่องราวหรือข้อเขียนที่เป็นแบบแผน

1.2 เรื่องราวหรือข้อเขียนที่ไม่เป็นแบบแผน เป็นหนังสือส่วนตัว หรือข้อเขียนส่วนตัว

1.3 เรื่องราวหรือข้อเขียนที่เป็นนิพากษ์วิจารณ์

1.4 บทความหรือเรื่องราวเกี่ยวกับค่านิยม

2. รูปแบบร้อยกรอง คือ การเอาถ้อยคำภาษาที่ได้เลือกสรรดีแล้วมาเรียบเรียงให้เข้ารูปแบบตามเกณฑ์ของคำประพันธ์นั้นๆ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เป็นต้น การเขียนร้อยกรองนี้นอกจากผู้เขียนจะต้องมีศิลปะในการใช้ถ้อยคำแล้ว ยังต้องนำคำเหล่านั้นมาเรียบเรียงให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของฉันทลักษณ์แต่ละชนิดด้วย

เพลินตา โมสกุล (2547, หน้า 3) ได้กล่าวว่า รูปแบบของการเขียนสื่อความ ในปัจจุบันการเขียนมีหลายรูปแบบ การแบ่งประเภทของการเขียนไม่มีการจำแนกหรือกำหนดอย่างแน่นอนตายตัว แต่หากจะแบ่งประเภทของการเขียนออกตามรูปแบบหรือลักษณะการเขียนจะแบ่งได้ 2 ประเภท คือ งานเขียนรูปแบบร้อยแก้ว และงานเขียนรูปแบบร้อยกรอง ดังนี้

1. งานเขียนรูปแบบร้อยแก้ว เป็นงานเขียนที่ไม่มีการบังคับตามรูปแบบคำประพันธ์หรือบทบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ เป็นถ้อยคำที่นำมาผูกเป็นประโยค เป็นเรื่องราว เช่น เรียงความ บทความ สารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น

2. งานเขียนรูปแบบร้อยกรอง เป็นงานเขียนที่เรียบเรียงตามรูปแบบคำประพันธ์หรือบทบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน เป็นต้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบและรูปแบบของการเขียนสื่อความ เป็นกระบวนการที่เกิดจากผู้เขียนใช้ความคิดถ่ายทอดเป็นตัวอักษร ต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะเลือกเนื้อหาและรูปแบบตามความสนใจและความต้องการของผู้อ่าน

9. ประโยชน์ของการเขียนสื่อความ

เรื่องอุไร อินทรประเสริฐ และเอนก อัครบัณฑิต (2543, หน้า 63) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ของการเขียนสื่อความคือ ทำให้คนเราสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์แก่คนชั้นหลังๆ ได้ถูกต้องสมบูรณ์ตามต้องการ อีกประการหนึ่งคือ ทำให้คนเรามีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกของตนเองออกมาให้ผู้อื่นได้ทราบ เพราะตัวหนังสือที่เขียนไว้ก็คือ เครื่องหมายที่แทนคำพูดนั่นเอง

เปรมจิต ศรีสงคราม (2543, หน้า 12) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ของการเขียนสื่อความมีดังนี้

1. ทำให้มีการพัฒนาความคิด ประสบการณ์ที่ผู้เขียนพบมาและเขียนให้ผู้อ่าน เมื่ออ่านแล้วจะได้ความรู้ทางปัญญา สามารถนำความรู้ที่ได้มานั้นไปพัฒนาความคิดให้ก้าวไกลไม่สับสน ในขณะที่เดียวกันก็นำความรู้นั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวมต่อไป

2. ทำให้เขียนได้ถูกต้อง ข้อความใด ๆ ก็ตามไม่ว่าจะเป็นการเขียนจดหมาย เขียนเรียงความ เขียนย่อความ เขียนบันทึกข้อความ เขียนคำโฆษณา ที่ได้อ่านนั้นจะช่วยทำให้เขียนได้ถูกต้องในเรื่องตัวสะกดการันต์ และในแต่ละครั้งที่อ่านจะช่วยให้อ่านเข้าใจคำต่าง ๆ ได้แม่นยำขึ้น

3. เกิดข้อคิดเห็นและความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการอ่านข้อเขียนแบบต่างๆ ในบางครั้ง ผู้อ่านสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปเป็นข้อคิดในการดำเนินชีวิต

4. ทำให้มีความรู้ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ในการอ่านข้อความที่เขียนในบทความ สารคดี หนังสือพิมพ์ ฯลฯ นั้นผู้อ่านจะได้ความรู้ใหม่ๆ คำศัพท์ใหม่ๆ สำนวนใหม่ๆ ที่ผู้อ่านไม่เคยพบมาก่อน และสามารถนำมาใช้ได้ต่อเมื่อได้พิจารณาแล้วว่าสิ่งที่อ่านนั้นให้ประโยชน์ในขณะเดียวกันคำศัพท์ใหม่ๆ นั้นจะต้องเป็นคำสุภาพและไพเราะด้วย

วรรณิ โสมประยูร (2544, หน้า 39) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ในการเขียนสื่อความมีดังนี้

1. พัฒนาการเขียนคำ ประโยค และเรื่องราวต่างๆ โดยเด็กสามารถเลือกใช้ภาษาที่ดี ทำให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งและสนใจ

2. พัฒนาความสามารถทางภาษา ในทักษะการเขียนมากกว่าความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา

3. เด็กได้แสดงออกอย่างเสรี เป็นการส่งเสริมความตามธรรมชาติทางวรรณคดีที่มีในตัวเด็ก ให้สร้างผลงานเขียนที่มีคุณค่าทางภาษาและวรรณคดี

4. เด็กได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกจากประสบการณ์ที่เคยผ่านมาตามความสนใจ และความต้องการของเด็ก

5. พัฒนาบุคลิกภาพของเด็กให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการแสดงความรู้สึกนึกคิดต่างๆ

6. ส่งเสริมและเร้าใจให้เด็กสนใจและซาบซึ้งวรรณคดีซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็น

7. ส่งเสริมให้เด็กใช้ทักษะการเขียนแสดงทางจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตัญทรียรัตน์, และคนอื่นๆ (2545, หน้า 9) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ของการเขียนสื่อความไว้ดังนี้

1. การเขียนช่วยสร้างเสริมปัญญาบุคคล ใช้สติปัญญาในการกระทำข้อมูลที่ได้รับพร้อมกับจัดระบบเพื่อส่งออกด้วยการเขียน

2. ช่วยสร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์

3. ช่วยถ่ายทอดความเข้าใจ และประสบการณ์ของบุคคลไปสู่สังคม

4. ช่วยผ่อนคลาย และระบายความรู้สึก

5. ช่วยบันทึกผลการค้นคว้า

6. ช่วยในการเรียนรู้และพัฒนาคน

คณิงนิจ จานโอ (2546, หน้า 92) กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนสื่อความไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือแสดงความรู้ ความสามารถ ความคิด ความต้องการของเรา ออกมาให้ผู้อื่นได้ทราบ

2. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์จากบรรพชนมาสู่เยาวชนได้ถูกต้องสมบูรณ์ การถ่ายทอดโดยวิธีบอกเล่าปากต่อปากอาจทำให้สารตกหล่นหรือคลาดเคลื่อนได้

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการเขียนสื่อความ คือ ทำให้ผู้เขียนมีการพัฒนาความคิด มีความรู้ใหม่ เกิดข้อคิดใหม่ มีประโยชน์ต่อครูผู้สอน และนักเรียน เพราะช่วยพัฒนาการเรียนทั้งด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้ทำให้เด็ก ได้ฝึกคิดได้แสดงทางอารมณ์ หรือความคิดทางการเขียน ส่งเสริมให้เด็กสร้างงานเขียน และส่งเสริมให้เด็กใช้ทักษะการเขียน แสดงออกทางจินตนาการ ผู้เขียนจะเขียนได้ถูกต้องมากขึ้นสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันได้

10. การประเมินผลความสามารถการเขียนสื่อความ

จันทิมา พรหมโชติกุล, และสุนันท์ สลโกสม (2545, หน้า 23) ได้กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลด้านการเขียน ซึ่งเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยคำถามที่มีจำนวนไม่มากนัก ผู้ตอบจะต้องคิดค้นหาคำตอบเองโดยรวม ความรู้ ความคิด แล้วแสดงออกเป็นภาษาเขียนได้อย่างถูกต้อง

ศักดิ์พงษ์ นิลไพรัช, และคนอื่นๆ (2546, หน้า 29) ได้กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลด้านการเขียนว่า ต้องคำนึงถึงศักยภาพการเขียนที่สะท้อนถึงความคิดระดับต่างๆ และยังต้องประเมินทักษะในการเขียน ในด้านสำนวนภาษาถูกต้อง ด้านความมีเหตุผลและลำดับขั้นตอนการนำเสนอ และด้านความสามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านอย่างชัดเจน

บังอร สว่างโรธ (2549, หน้า 50) ได้กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลด้านการเขียน ครูผู้สอนควรพิจารณาถึงความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในเชิงสังเกตของผู้เรียน ไม่ควรนำเอาความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เพราะการใช้ภาษาเขียน หากพิถีพิถันด้านการใช้ภาษามากเกินไป อาจเป็นการสกัดกั้นการแสดงออกทางด้านการเขียนของนักเรียน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าปล่อยให้ให้นักเรียนเขียนไปตามสามัญสำนึกเท่านั้น ครูต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักความรู้ที่เรียนมาด้วย สรุปถึงองค์ประกอบที่นำมาใช้พิจารณาเพื่อวัดและประเมินความสามารถในการเขียน 5 ประการ คือ

1. เนื้อหา ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกและความรู้ที่ผู้เขียนเสนอแก่ผู้อ่าน
2. วัตถุประสงค์ในการเขียน ได้แก่ งานเขียนนั้นจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และผู้อ่านตลอดเวลา ซึ่งรวมถึงความสามารถในการจัด และลำดับเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องกันด้วย
3. ไวยากรณ์ ได้แก่ ความสามารถในการเขียนประโยคที่ถูกต้อง
4. สลีการเขียน ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร เพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของผู้เขียน

5. กลไกการเขียน ได้แก่ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง สำหรับการวัดผลประเมินผลทักษะการเขียน วิธีที่ดีและตรงที่สุด คือ การใช้แบบทดสอบชนิดอัตนัย คือ ให้นักเรียนลงมือเขียนบรรยายจริงๆ

ฮีตัน (Heaton, 1979, pp.134-135) อ้างถึงในประภาพร ชัยปายาง (2549, หน้า 52) ได้กล่าวว่า การวัดความสามารถในการเขียนนั้นควรจะวัดผู้เขียนในด้านต่อไปนี้

1. วัดความสามารถด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความถูกต้องของการใช้ไวยากรณ์ในการเขียนเรื่องนั้น

2. วัดความสามารถการใช้ศัพท์ หมายถึง การเลือกใช้ศัพท์ได้ถูกต้อง เหมาะสมและหลากหลาย

3. วัดความสามารถด้านกลไกการเขียน หมายถึง เครื่องหมายวรรคตอนและตัวสะกดที่ผู้เขียนใช้ได้ถูกต้อง

4. วัดด้านความคล่องแคล่วของการเขียน คือ วัดด้านลีลา และความคล่องของการสื่อความหมาย หมายถึง ความสามารถในการนำเสนอเนื้อเรื่องและความคิดให้ผู้อ่านเข้าใจ ความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ การเลือกใช้ถ้อยคำ ลีลาการเขียน และโวหารต่างๆ

5. วัดด้านความสัมพันธ์ของข้อความ หมายถึง การจัดลำดับความคิดและการเรียบเรียงข้อความ

สรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบความสามารถการเขียนสื่อความ ควรประเมินด้วยแบบทดสอบอัตนัย เพื่อให้ผู้เรียนได้อธิบายเรื่องที่จะเขียนตามความคิด ความรู้ ความเข้าใจของตนเอง โดยถ่ายทอดด้วยภาษาที่สื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ตนเองจะเขียนได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วย ความสามารถในการเขียนประโยค ตัวสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง และลำดับเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องกัน

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus

สมศักดิ์ ภูวิภาตาวรรณ (2554, หน้า 75) ได้อธิบายว่า เทคนิค KWL ได้รับการคิดค้นและเผยแพร่ครั้งแรกโดย โอเกิล (Donna Ogle) ในปี ค.ศ. 1986 และต่อมาได้รับการพัฒนาให้สมบูรณ์ขึ้นในชื่อ KWL plus โดย คาร์, และโอเกิล (Car, & Ogle) ในปี ค.ศ. 1987 โดยคงสาระเดิมของ KWL ไว้ แต่เพิ่มการเขียนผังสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปเรื่องที่อ่าน และมีการนำเสนอเรื่องจากผังอันเป็นการพัฒนาทักษะการเขียน การพูด การฟัง และการเขียน

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus

สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ (2545, หน้า 88) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบ KWL plus หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับทักษะการคิดอย่างรู้ตัวว่าตนคิดอะไร มีวิธีคิดอย่างไร สามารถตรวจสอบความคิดของตนเองได้ และสามารถปรับเปลี่ยนกลวิธีการคิดของตนได้ โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้ตระหนักใน

กระบวนการทำความเข้าใจตนเอง มีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมาย ตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง มีการจัดระบบข้อมูลเพื่อการดึงการใช้ภายหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทัตพร เกตุถนอม (2547, หน้า 29) ได้กล่าวว่า วิธีการเรียนรู้แบบ KWL plus หมายถึง กลวิธีการสอนเพื่อความเข้าใจและการสรุปความที่มีขั้นตอนเป็นกระบวนการโดยตัวย่อต่าง ๆ ดังนี้ K = know หมายถึง ความรู้ที่มีอยู่แล้ว W = want to know หมายถึง สิ่งที่ต้องการรู้ L = learned หมายถึง สิ่งที่อยู่หลังจากเรียนแล้ว

วัชรา เล่าเรียนดี (2547, หน้า 90-93) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบ KWL plus หมายถึง การจัดองค์ความรู้ใหม่จากเรื่องที่อ่าน แสดงสาระหลัก สาระรอง ความสัมพันธ์ระหว่างสาระต่าง ๆ เป็นการสร้างแผนผังคำสำคัญกับลายเส้น แสดงออกถึงความเข้าใจอย่างแท้จริง ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการต่าง ๆ ได้ โดย K ระบุสิ่งที่รู้ เรื่องที่รู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำหนด หรือหัวข้อที่กำหนด W อยากรู้อะไรบ้าง จากสิ่งหรือเรื่องที่กำหนดในขั้นแรก L เรียนรู้อะไรบ้างจากเรื่องที่กำหนด และหลังจากอ่านเสร็จแล้ว มีการเพิ่มเติมการทำแผนผังมโนทัศน์ และการสรุปของเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่าน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ KWL plus หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการอ่าน ทักษะการเขียน และทักษะการคิดอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยครูเป็นผู้ที่มีบทบาทคอยดูแลการฝึกของนักเรียน คอยถามคำถาม เพื่อให้ให้นักเรียนแสวงหาคำตอบและคอยกระตุ้นให้นักเรียนถามคำถามจากเรื่องที่อ่าน

2. หลักการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus

สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ (2545, หน้า 89) ได้กล่าวว่า หลักสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ KWL plus มีดังนี้

1. เนื้อหาสาระหรือหัวข้อเรื่องที่จะศึกษา
2. ประเด็นคำถาม
3. ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

วัชรา เล่าเรียนดี (2553, หน้า 126-127) ได้กล่าวว่า หลักการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus มีดังนี้

1. เลือกเนื้อหา สาระ บทความบางตอน จากหนังสือ ตำรา แหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน วิเคราะห์วัตถุประสงค์การเรียนรู้และระดับชั้นของนักเรียน
2. เตรียมทำใบงาน ใบความรู้ และตารางหรือแผนผัง KWL สำหรับนักเรียนและสำหรับครู และนักเรียนทั้งชั้น (แผ่นใสหรือโปรสเตอร์) โดยการระดมสมองให้นักเรียนระบุสิ่งที่ตนเองรู้ จากเรื่องที่กำหนด และให้เขียนลงในใบงานช่อง K โดยให้ได้ประเด็นต่างๆ ของข้อมูลที่ต้องใช้เพื่อศึกษาเรื่องดังกล่าวมาให้มากที่สุด โดยครูคอยช่วยเหลือ แนะนำ ซึ่งจะมีการถาม-ตอบของครู-นักเรียนตลอดเวลา เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน

3. ช่วยนักเรียนตั้งคำถามจากประเด็นสำคัญต่างๆ ที่บันทึกในช่อง K ซึ่งคำถามเหล่านี้จะเป็นคำถามที่นักเรียนต้องการรู้ ขั้นตอนนี้จะช่วยให้นักเรียนพิจารณาวัตถุประสงค์การอ่านของตนเองมากขึ้น W

4. ให้นักเรียนอ่านบทความ สาระที่จัดให้อย่างละเอียด อภิปรายกับเพื่อน ตอบคำถามให้เขียนลงในช่อง L คำถามที่ตอบไม่ได้และที่ยังหาคำตอบไม่ได้ หรือไม่เข้าใจ ครูอาจจะต้องหาข้อมูลมาให้อ่านเพิ่มเติม หรือแนะนำแหล่งข้อมูลอื่น

5. เพื่อสรุปและทำแผนผังมโนทัศน์ นักเรียนอาจต้องกลับไปศึกษาหัวข้อจากช่อง L คือ ได้เรียนรู้อะไรบ้าง จัดกลุ่ม ทำรายการ ประเภทของสาระความรู้ เชื่อมโยงสาระสำคัญของเรื่อง เสนอเป็นแผนผังมโนทัศน์ ซึ่งแสดงถึงความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของสาระความรู้ อย่างแท้จริง

6. ครูช่วยดูแลการเขียนสรุปด้วยตัวเองของนักเรียน ที่สำคัญต้องสอนและฝึกให้นักเรียนทำแผนผังมโนทัศน์แบบง่าย ๆ ให้เข้าใจก่อนและทำโครงร่างเพื่อการสรุปสาระสำคัญ หัวข้อ หัวเรื่อง ชื่อเรื่องของแผนผัง หรือจุดเริ่มต้นของแผนผังมโนทัศน์ อาจจะเป็นชื่อเรื่องก็ได้

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ KWL plus ขึ้นอยู่กับการถามคำถาม การกระตุ้นให้นักเรียนตอบของครูโดยตลอดกระบวนการฝึก อ่าน และคิดเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค KWL plus เป็นกรอบในการอ่าน คิด ตอบ และเขียน จะต้องใช้ใบงานที่เป็นตารางให้ฝึกก่อน เมื่อนักเรียนใช้ตารางดังกล่าวจนเกิดความชำนาญในการอ่าน นักเรียนจะใช้หรือไม่ใช้ ตารางนี้ต่อไปก็ได้ ดังนั้น สำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนที่ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงแล้ว การใช้เทคนิค KWL plus น่าจะเป็นเทคนิคที่น่าสนใจมากเทคนิคหนึ่ง นักอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพจะต้องเข้าใจในเรื่องที่อ่านโดยสามารถเชื่อมโยงเรื่องที่กำลังอ่านกับเรื่องที่เคยรู้มาก่อนได้อย่างสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า หลักการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus ควรประกอบด้วย ๓ ประการ ได้แก่ เนื้อหาสาระ ประเด็นคำถาม และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเลือกบทอ่านที่น่าสนใจหรือบทอ่านที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ ทำตารางแผนผัง KWL ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม ถามนักเรียนว่าเขาอยากรู้อะไรบ้างจากเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนอ่านบทอ่านโดยละเอียด อภิปรายร่วมกัน การสรุปความรู้ด้วยแผนผังมโนทัศน์ และกระตุ้นให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม

3. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus

ทัตพร เกตุถนอม (2547, หน้า 29-31) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการการเรียนรู้แบบ KWL plus มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. ขั้น K (What you know) เป็นขั้นของการเตรียมความรู้พื้นฐานก่อนการอ่าน เช่น ถ้าจะให้เรียนรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ผู้สอนอาจทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติรอบตัว แล้วให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันก็จะให้มีการบันทึกความคิดเห็นจาก

การระดมสมอง ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันบันทึกบนกระดานดำในรูปแบบของแผนผังความคิด (mind map) หรือแผนผังใยแมงมุม (web diagram) ให้ชัดเจน โดยครูผู้สอนช่วยจัดข้อความที่เป็นความคิดให้ถูกต้องก่อนที่จะให้ผู้เรียนคัดลอกลงในแผ่นกระดาษ แต่ถ้าผู้เรียนคุ้นเคยกับการเขียนแผนผังความคิดแล้ว ครูผู้สอนอาจให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนสิ่งที่ตนรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่ผู้สอนจะให้เรียนรู้อย่างตนเอง

2. ชั้น W (What you want to know)

2.1 การตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน หลังจากที่ผู้สอนกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนในชั้น K แล้ว ผู้สอนจะนำผู้เรียนไปสู่ขั้นการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ โดยการอ่านซึ่งผู้สอนจะใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียน เช่น

2.1.1 นักเรียนต้องการรู้อะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง ในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

2.1.2 ถ้าพวกเราไม่ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะเกิดผลอย่างไร

2.1.3 นักเรียนจะมีวิธีการแนะนำให้เพื่อนๆ หรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องปฏิบัติอย่างไรเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

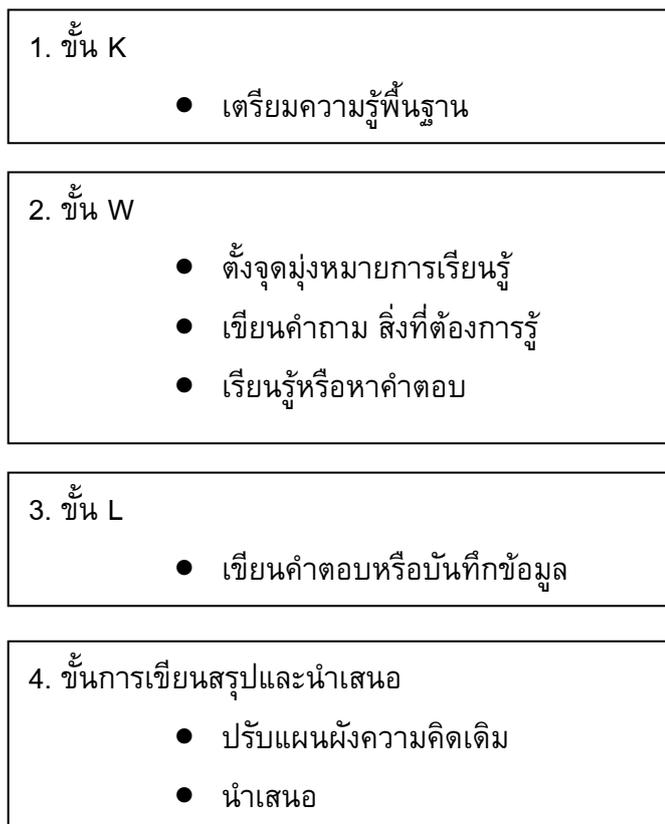
2.2 ผู้เรียนเขียนคำถาม โดยเขียนคำถามที่ตนมีลงในกระดาษให้ได้มากที่สุด

2.3 ผู้เรียนหาคำตอบ ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านข้อความที่ผู้สอนเตรียมไว้โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนพยายามหาคำตอบในสิ่งที่ตนตั้งคำถามไว้แล้วนั้นในชั้นนี้ผู้สอนอาจดัดแปลงจากการอ่าน เป็นการใช้วิธีบรรยายหรือดูวิดีโอทัศน์ก็ได้ และจะเป็นการเน้นทักษะอื่นๆ แทนการอ่าน

3. ชั้น L (What you have learned) หลังจากที่ผู้เรียนอ่านข้อความแล้วให้ผู้เรียนเขียนคำตอบที่ได้ลงในกระดาษเปล่า รวมทั้งเขียนข้อมูลอื่นๆ ที่ศึกษาเพิ่มเติมได้ แต่ไม่ได้ตั้งคำถามไว้ การบันทึกข้อมูลตามกิจกรรมในชั้น K W และ L นั้น ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนบันทึกโดยใช้ตาราง

4. ขั้นการเขียนสรุปและนำเสนอ

กิจกรรมในชั้นนี้เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมในชั้นตอนหลัก KWL หลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้และเขียนข้อมูลความรู้ที่ได้ในชั้น K และ L แล้ว ให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้อ่านปรับแผนผังความคิดเดิมที่ผู้เรียนตั้งไว้ในชั้น K ซึ่งอาจจะเป็นการตัดทอน เพิ่มเติม หรือจัดระบบข้อมูลใหม่เพื่อให้ได้แผนผังความคิดที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น หรืออาจมีกิจกรรมอื่นที่ผู้สอนเห็นว่าเป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การอภิปรายถึงเหตุและผลกระทบในเรื่องสิ่งแวดล้อม หรือให้ผู้เรียนนำเสนอแผนผังความคิด เป็นต้น ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ KWL สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ ดังภาพ 2

ภาพ 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบ KWL plus
ที่มา : ทศพร เกตุถนอม (2547, หน้า 31)

วัชรา เล่าเรียนดี (2553, หน้า 127-128) ได้กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus ไว้ดังนี้

1. ชั้น K (know) รู้อะไรจากเรื่องที่ให้อ่าน หรือจากหัวเรื่องที่กำหนด ก่อนที่ครูจะให้ผู้เรียนอ่านรายละเอียดของเรื่องที่กำหนดให้ ครูอาจเสนอชื่อเรื่อง คำสำคัญของเรื่อง เพื่อถามคำถามว่ารู้อะไร จากคำหรือชื่อเรื่อง เพื่อให้ทราบว่ามีนักเรียนมีความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนระดมสมองหาคำตอบ หรือให้ระบุคำตอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง/คำ/ความคิดรวบยอดที่ระบุ

2. ชั้น W (what do we want to Learn) เราอยากรู้อะไรจากคำต่างๆ ที่ระบุในชั้น K โดยให้นักเรียนตั้งคำถามจากคำที่นำเสนอ ซึ่งคำถามจะมาจากความสนใจใคร่รู้ของนักเรียนเองโดยที่นักเรียนจะต้องตอบลงในตารางตรงช่อง W ต่อจากนั้นให้นักเรียนอ่านเรื่องหรือบทอ่านที่กำหนดโดยละเอียด ตรวจสอบคำตอบ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการอ่านระหว่างอ่านอาจมีคำถามเพิ่มและมีการตอบโดยกลุ่ม

3. ชั้น L_1 (what did we learn) เราได้เรียนรู้อะไรบ้าง นักเรียนเขียนคำตอบลงในตารางตรงช่อง L ตรวจสอบว่ามีคำถามใดบ้างที่ยังไม่มีการตอบ

4. ชั้น L_2 สร้างแผนผังความคิด (mind mapping) นักเรียนต้องกลับไปอ่านบททวนจากชั้น K เพื่อจะได้จัดประเภทของสิ่งที่เรียนรู้โดยเขียนคำสำคัญไว้ตรงกลางแผนผังความคิด และโยงความสัมพันธ์กับคำสำคัญย่อยเพื่ออธิบายรายละเอียดของความคิดหลัก

5. ชั้น L_3 ชั้นสรุป นักเรียนเขียนหมายเลขกำกับลำดับความคิดรวบยอด แผนผังความคิด เพื่อเขียนสรุป การสรุปในขั้นนี้เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งจะบอกถึงความเข้าใจในเรื่องที่อ่านของนักเรียน

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของเทคนิค KWL หรือ KWL plus ยังขึ้นอยู่กับ

1. การทำแบบหรือแสดงแบบของครูเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเทคนิควิธีการใช้ KWL ในการอ่าน

2. นักเรียนได้มีโอกาสฝึกเป็นกลุ่มเพื่อจะได้ช่วยกันคิด

3. นักเรียนได้ฝึกตามลำพังโดยอิสระ

คาร์, และโอเกิล (Carr, & Ogle, 1987, p. 85) ได้เสนอขั้นตอนการใช้เทคนิค KWL plus ในการจัดการเรียนรู้การอ่านดังนี้

1. ชั้น K (what do I know) ชั้นนี้ก่อนที่นักเรียนจะอ่านเรื่อง ครูจะอธิบายความคิดรวบยอดของเรื่องและกำหนดคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ระดมสมอง (Brainstorms) และเขียนคำตอบของนักเรียนลงในแผนภูมิรูปภาพช่อง K – What we know หลังจากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันจัดประเภทข้อมูลความรู้ที่คาดการณ์ไว้ที่อาจจะเกิดขึ้นในเรื่องที่จะอ่าน

2. ชั้น W (what do I want to learn) ในขั้นนี้ครูค้นหาความจริงจากคำถามของนักเรียนในสิ่งที่นักเรียนสนใจ อยากรู้ หรือถามที่ยังไม่มีคำตอบเกี่ยวกับความคิดรวบยอดของเรื่องพร้อมทั้งให้นักเรียนเขียนรายการคำถามลงในช่อง W – What we Want to Know หลังจากนั้นนักเรียนทุกคนอ่านเรื่อง และตอบคำถามที่ตั้งไว้ ระหว่างอ่านนักเรียนสามารถเพิ่มคำถามและคำตอบในกลุ่มของตัวเองได้

3. ชั้น L_1 (What I learned) ในขั้นนี้จะระบุความรู้ที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นทั้งระหว่างการอ่านและหลังการอ่าน นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในช่อง L - What we have learned พร้อมทั้งตรวจสอบคำถามที่ยังไม่ได้ตอบ

4. ชั้น L_2 (mapping) นักเรียนนำข้อมูลที่จัดประเภทไว้ในชั้น K เขียนชื่อเรื่องไว้ในตำแหน่งตรงกลางและเขียนองค์ประกอบหลักของแต่ละหัวข้อไว้ในแต่ละสาขาพร้อมทั้งเขียนอธิบายเพิ่มเติมในแต่ละประเด็น

5. ชั้น L_3 (summarizing) สรุปและเขียนสรุปความคิดรวบยอดจากแผนภูมิรูปภาพความคิด ซึ่งการเขียนในขั้นนี้จะมีประโยชน์ต่อครู และนักเรียนในการประเมินความเข้าใจของนักเรียน

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ (2554, หน้า 75-76) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการเรียนรู้แบบ KWL plus ประกอบไปด้วยกิจกรรม 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้น K (what you know) เป็นขั้นของการเตรียมความรู้พื้นฐานก่อนอ่าน เช่น ถ้าจะสอนเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างไทย จีน ในช่วงปี พ.ศ.2498-2499 ครูอาจทบทวนความรู้เดิมที่เป็นเหตุการณ์บ้านเมือง สมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี แล้วให้นักเรียนช่วยกันระดมพลังสมองในสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-จีนในช่วงนั้น ขณะเดียวกันจะมีการบันทึกข้อความของการระดมพลังสมอง ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น ครูบันทึกข้อความลงบนกระดานดำแล้วครูช่วยจัดข้อความให้อยู่ในรูปของผังสัมพันธ์ทางความหมายให้ชัดเจนในความคิดหลักและความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลัก และความคิดรอง ก่อนที่จะให้นักเรียนคัดลอกผังนั้นลงบนกระดาษ ซึ่งวิธีการนี้อาจจำเป็นสำหรับนักเรียนที่ยังไม่คุ้นเคยกับการเขียนผังสัมพันธ์ทางความหมาย แต่ถ้านักเรียนมีความคุ้นเคยแล้ว ครูอาจแจกกระดาษเปล่าให้นักเรียนเขียนทุกสิ่งทีตนรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่จะสอน แล้วเขียนผังสัมพันธ์ทางความหมายด้วยตนเอง

2. ขั้น W (what you want to know) หลังจากกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนแล้วครูนำผู้เรียนไปสู่ขั้นการตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน คือ ครูจะใช้คำถามกระตุ้น เช่น นักเรียนต้องการรู้อะไรเพิ่มเติมอีกบ้างในเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-จีน ในช่วงระยะเวลาสั้นหรือมีการแนะนำหนังสือมุกมังกกรที่แต่งโดย สิริรินทร์ พัทธโนทัย แล้วถามคำถามกระตุ้นว่าถ้าผู้เขียนอยู่ที่นี้ นักเรียนอยากจะถามอะไรเธอเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-จีน เป็นต้น จากนั้นให้นักเรียนเขียนคำถามที่ตนมีเกี่ยวกับหัวข้อลงในกระดาษเปล่ามาให้มากที่สุด จากนั้นให้นักเรียนอ่านข้อความที่ครูเตรียมไว้ โดยให้พยายามหาคำตอบในสิ่งที่ตนตั้งคำถามไว้แล้วนั้น

3. ขั้น L (what you have learned) หลังจากที่นักเรียนอ่านข้อความแล้ว ให้นักเรียนเขียนคำตอบที่ได้ลงกระดาษเปล่า และเขียนข้อมูลอื่นๆ ที่ตนรู้เพิ่มเติมแต่ไม่ได้ตั้งคำถามไว้อันเป็นการบันทึกข้อมูลความรู้ที่ได้จากการอ่าน

การบันทึกข้อมูลตามกิจกรรมในขั้น 1 (K) ขั้น 2 (W) และ ขั้น 3 (L) นั้น ครูให้นักเรียนบันทึกลงในกระดาษเปล่า ซึ่งพับเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 คือ K ใช้บันทึกข้อมูลที่นักเรียนรู้มาก่อน ส่วนที่ 2 คือ W ใช้บันทึกข้อมูลที่นักเรียนต้องการรู้ และส่วนที่ 3 ใช้บันทึกข้อมูลที่นักเรียนได้เรียนรู้แล้วหลังจากการอ่าน

4. ขั้นการเขียนสรุปและนำเสนอ กิจกรรมขั้นนี้เป็นสิ่งที่เพิ่มจาก KWL แบบเดิม คือ หลังจากนักเรียนเขียนข้อมูลที่ได้จากการอ่านแล้ว ให้นักเรียนนำข้อมูลนั้นมาช่วยปรับผังสัมพันธ์ทางความหมายเดิมที่นักเรียนเขียนไว้ในขั้น 1 กล่าวคือ อาจมีการตัดทอน เพิ่มเติม หรือจัดระบบข้อมูลใหม่ แล้วเขียนแผนผังใหม่ที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ตามมาด้วยกิจกรรมต่างๆ แล้วแต่ครูจะเห็นเหมาะสม เช่น อาจเป็นการเขียนสรุปโดยใช้ภาษาของนักเรียนเอง การอภิปรายถึง

สาเหตุแรงจูงใจ และผลกระทบของเหตุการณ์ หรือการนำผังสัมพันธ์ทางความหมายที่ปรับแล้ว มาเสนอปากเปล่า เป็นต้น

จากขั้นตอนการสอนโดยใช้เทคนิค KWL plus ของนักวิชาการหลายท่านสรุปได้ว่าการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค KWL plus ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญคือ 1) ชั้น K (What you know) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนในเรื่องนั้นๆ ก่อนเรียน 2) ชั้น W (What you want to know) เป็นขั้นตอนที่ตรวจสอบว่าผู้เรียนต้องการรู้อะไรเพิ่มเติมบ้าง และจะเรียนรู้เรื่องเหล่านั้นได้อย่างไร 3) ชั้น L (What you have learned) เป็นขั้นตอนที่ตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง 4) ชั้นสรุปและนำเสนอ เป็นขั้นตอนเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนได้สะท้อนผลการเรียนรู้จากการเรียนด้วยรูปแบบการนำเสนอต่างๆ

4. ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus

วัชรา เล่าเรียนดี (2553, หน้า 122,126) ได้กล่าวว่า แผนผัง KWL ที่ให้ผู้เรียนอ่านเรื่องและเขียนข้อความลงในช่องที่กำหนดช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องมากขึ้น อ่านได้เร็วขึ้น และละเอียดมากขึ้น โดยครูคอยแนะนำ ถามคำถามเพิ่มเติมทุกขั้นตอน เพื่อให้การลงสาระสำคัญแต่ละช่องสมบูรณ์ครบถ้วน เทคนิค KWL plus มีประโยชน์ ดังนี้

1. เทคนิค KWL plus สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอ่านอย่างกระตือรือร้น เป็นการอ่านที่ฝึกการถามคำถามตนเองและการใช้ความคิด และคิดในเรื่องที่อ่านเป็นสำคัญ

2. พัฒนาสมรรถภาพในการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการอ่าน สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน จัดการกับสาระความรู้ขึ้นใหม่ตามความเข้าใจของตนเอง โดยการใช้แผนผังมโนทัศน์หรือแผนผังความคิด และเขียนสรุปเรื่องที่อ่านจากแผนผังนั้น

3. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้กับผู้เรียน

4. ฝึกการระดมสมองโดยมีกรอบในการร่วมกันคิด

สมศักดิ์ ภูวิภาดาบรรณ (2554, หน้า 75) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้วิธีการ KWL plus ใช้เพื่อสอนภาษา แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนวิชาอื่นๆ ที่มีการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ เช่น วิชาสังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากวิธีการ KWL เน้นกระบวนการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับการฝึกทักษะการคิดอย่างรู้ตัว อย่างที่รู้จักกันในชื่ออภิปัญญา (metacognition) กล่าวคือ ผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้ตระหนักในกระบวนการทำความเข้าใจตนเอง มีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมาย ตรวจสอบความเข้าใจของตน มีการจัดระบบข้อมูลเพื่อการดึงมาใช้ภายหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการ KWL plus จึงมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการฝึกทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ เขียนสรุปความและนำเสนอ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วย KWL plus ได้แก่ นักเรียนทบทวนความรู้เดิม กำหนดวัตถุประสงค์ของการอ่าน ทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่อ่านมากขึ้น ประเมิน

ความเข้าใจจากการอ่าน ขยายแนวความคิด สามารถเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์

การสอนปกติ

1. ความหมายของการสอนปกติ

กรมวิชาการ (2545, หน้า 48) ได้กล่าวว่า การสอนปกติ หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีกิจกรรมหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตรงตามจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้ มีลำดับขั้นกิจกรรมหรือประสบการณ์เริ่มตั้งแต่ง่ายไปหายาก ให้เห็นเป็นลำดับและที่สำคัญคือผู้สอนสามารถปฏิบัติได้จริง

ทิตนา แชมมณี (2545, หน้า 13) ได้กล่าวว่า การสอนปกติ หมายถึง การสอนแบบบรรยาย ซึ่งการสอนแบบนี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการพูด บอกเล่า อธิบาย ให้ผู้เรียนได้ซักถาม แล้วประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง เป็นการสอนที่ปรากฏอยู่โดยทั่วไป

บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 41) ได้กล่าวว่า การสอนปกติ หมายถึง วิธีการสอนแบบบรรยาย ซึ่งเป็นการสอนที่อาศัยความสามารถของผู้สอนในการเรียบเรียงเนื้อหาสาระ และ การใช้เทคนิคในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้น่าสนใจ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546, หน้า 7) ได้กล่าวว่า การสอนปกติ หมายถึง วิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการพูด บอก เล่า อธิบาย สิ่งที่ต้องการสอนให้นักเรียน โดยที่นักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย เพียงแต่ฟัง จดบันทึก หรือซักถามบางครั้ง แล้วประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

สรุปได้ว่า การสอนปกติ หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

2. ขั้นตอนของการสอนปกติ

กรมวิชาการ (2546, หน้า 2) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนของการสอนแบบปกติ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียน โดยครูกระตุ้นให้เกิดความสนใจด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การทายปัญหา ซักถาม ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เป็นต้น

2. ขั้นสอน เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีต่างๆ เช่น ครูเสนอบทเรียนใหม่โดยการสนทนา ซักถาม แล้วให้นักเรียนศึกษาในบทเรียนหรือหนังสือเสริมบทเรียน หลังจากนั้นร่วมกันอภิปรายในกลุ่ม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน เช่น ดำเนินการทดลอง การอภิปราย การนำเสนอผลการทดลอง

3. ขั้นสรุปผล เป็นการสรุปเนื้อหาหลักและความคิดรวบยอดของบทเรียน โดยครูเลือกใช้กิจกรรมสรุปในลักษณะต่างๆ เช่น ให้นักเรียนรายงานผลการทดลองหน้าชั้นเรียน ครูและ

นักเรียนร่วมกันอภิปราย ทดลองร่วมกัน การสังเกตและการตอบคำถาม การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ของการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

สำลี รักสุทธี (2547, หน้า 18) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนของการสอนแบบปกติ มีดังนี้

1. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนโดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การทายปัญหา การซักถาม การทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา

2. ช้่นสอน เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีต่างๆ เช่น ครูเสนอบทเรียนใหม่โดยการสนทนาซักถาม แล้วให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในบทเรียน หนังสือเรียน ฯลฯ

3. ช้่นสรุป เป็นการสรุปเนื้อหาของบทเรียน โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด สื่อการเรียนการสอน

4. ช้่นวัดประเมินผล

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสอนปกติ มี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ช้่นสอน และช้่นสรุปผล

ความพึงพอใจต่อการเรียน

1. ความหมายของความพึงพอใจ

กฤษสิริ รื่นรมย์, เพลินทิพย์ โกเมศโสภา, และสาวิกา อุณหันท์ (2547, หน้า 98) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่แต่ละบุคคลแสดงออกถึงความยินดีหลังจากที่ได้ใช้สินค้า หรือใช้บริการ ซึ่งคุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับนั้นเท่ากับ หรือสูงกว่าระดับความคาดหวังของบุคคลนั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าผลจากการใช้สินค้าหรือใช้บริการนั้นต่ำกว่าความคาดหวัง บุคคลนั้นจะเกิดความไม่พอใจ

อเนก สุวรรณบัณฑิต, และภาสกร อุดลพัฒกิจ (2548, หน้า 169) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นระดับของความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นพฤติกรรมการแสดงออกในทางบวกของบุคคลที่เกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริง ในสถานการณ์อันหนึ่งอันใด ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตาม ปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

สุดาพร กุณฑลบุตร (2550, หน้า 9) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ถ้าบุคคลหนึ่งได้มองเห็นช่องทาง หรือโอกาสจะสามารถสนองแรงจูงใจที่ตนมีอยู่แล้ว ก็จะทำให้ความพึงพอใจของเขาดีขึ้น หรืออยู่ในระดับสูง

จิตตินันท์ นันทไพบูลย์ (2551, หน้า 65) ได้กล่าวว่า ความรู้สึกที่เกิดจากความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ จะแสดงออก

ถึงความรู้สึกชอบ เห็นด้วย ประทับใจแต่ในทางกลับกันถ้าได้รับการตอบสนองไม่ตรงสิ่งที่คาดหวังไว้ก็จะเกิดความไม่พึงพอใจแสดงความรู้สึกไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย

มอร์ส (Morse, 1990, p. 27) อธิบายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของภาวะจิตปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีความต้องการ ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดน้อยลง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้น และในทางกลับกัน ณ ความต้องการนั้นได้รับการตอบสนอง ความเครียด และความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี พอใจ ชอบ ชื่นชม เห็นด้วย มีทัศนคติในทางที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้

2. ทฤษฎีความพึงพอใจ

มาสโลว์ (Maslow, 1970, หน้า 69-80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Need-Hierarchy Theory) โดยตั้งอยู่บนสมมุติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้

ลักษณะความต้องการของมนุษย์ ได้แก่

1. ความต้องการของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากระดับความต้องการขั้นต่ำไปสู่ความต้องการขั้นสูง
2. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อมีความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะมีความต้องการสิ่งใหม่เข้ามาทดแทน
3. เมื่อความต้องการระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่จูงใจให้เกิดพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น แต่จะมีความต้องการในระดับสูงเข้ามาแทน เป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมนั้น
4. ความต้องการที่เกิดขึ้น อาศัยซึ่งกันและกัน มีลักษณะควบคู่กัน คือ เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่หมดสิ้นไป ก็จะมีความต้องการอย่างหนึ่งเกิดขึ้นมาลำดับ

ความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of need) มี 5 ระดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางกาย (The Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคง ปลอดภัยในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความเจริญก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ
3. ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) ได้แก่ ความต้องการจะเข้าร่วม และได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน
4. ความต้องการที่ได้รับการยกย่อง หรือมีชื่อเสียง (The Esteem Needs) เป็นความต้องการระดับสูง ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระและเสรีภาพ และการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ ส่วนมากเป็นเรื่องการอยากจะเป็น อยากจะได้ตามความคิดของตนเอง แต่ไม่สามารถเสาะแสวงหาได้

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผลตอบแทนหรือรางวัล เป็นผลทางด้านความรู้สึกของผู้เรียนหรือผลตอบแทนภายในที่เกิดขึ้น อันส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจในตนเอง ตลอดจนการได้รับการยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ผู้ปกครอง หรือแม้การได้รับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งเป็นการตอบ

3. การวัดความพึงพอใจ

ศจี อนันต์นพคุณ (2542, หน้า 70-71) ได้กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจว่าสามารถใช้วิธีการสำรวจเป็นเครื่องวัดก็ได้ ซึ่งวิธีการสำคัญอยู่ 4 วิธี คือ

1. การสังเกต (observation) โดยผู้บริหารสังเกตการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน จากการแสดงออก การฟังจากการพูด สังเกตจากการกระทำ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์

2. การสัมภาษณ์ (interviewing) เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยการสัมภาษณ์ จะต้องเผชิญหน้ากันเป็นส่วนตัวหรือสนทนากันโดยตรงแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นต่างๆ ด้วยวาจา

3. การออกแบบสอบถาม (questionnaires) เป็นวิธีที่นิยมกันมาก โดยให้ผู้ปฏิบัติงานแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกลงในแบบสอบถาม การสร้างคำถามต้องพิจารณาอย่างดี เพื่อที่จะตั้งคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ได้ทั้งหมด และลักษณะของคำถามจะต้องให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจสมบูรณ์ครบถ้วน

4. การเก็บบันทึก (recording keeping) เป็นการเก็บประวัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนในเรื่องเกี่ยวกับผลงาน การร้องทุกข์ การขาดงานการลางาน การฝ่าฝืนระเบียบวินัยและอื่นๆ

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 66-122) ได้กล่าวถึง เครื่องมือที่จะนำมาวัดความรู้สึกของบุคคลที่นิยมนำมาใช้วัด ซึ่งมีความเป็นปรนัย สะดวกในการสร้าง และการนำไปใช้วัด และได้รับการนิยมนักคือ แบบสอบถาม ซึ่งสามารถสร้างได้ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. การสร้างแบบเทอร์สโตน (Thurstone's method) เป็นลักษณะที่มีข้อความให้อ่านแล้วผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่า มีความคิดเห็นเชิงบวก กลาง หรือมีความคิดเห็นเชิงลบ โดยไม่มีตัวเลข

2. การสร้างแบบลิเคิร์ต (Likert's method) มีลักษณะเป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก ซึ่งมีลักษณะทางบวก ทางลบ หรือผสมกันก็ได้ โดยกำหนดค่าเป็นเชิงปริมาณในรูปของตัวเลข

3. การสร้างแบบออสกู๊ด (Osgood's method) มีลักษณะเป็นข้อความ โดยพิจารณาร่วมกับคำตอบซึ่งเป็นคำคุณศัพท์ แล้วผู้ตอบพิจารณาว่าความรู้สึกของผู้ตอบโน้มเอียงไปทางใด

สมนึก ภัททิยธนี (2547, หน้า 37-41) ได้กล่าวว่า แบบสอบถามเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กันมาก เพราะเป็นวิธีการที่สะดวกที่สุดและสามารถวัดได้อย่างกว้างขวาง แบบสอบถามส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของคำถามเป็นชุด ๆ โดยมีคำถามเป็นตัวกระตุ้นเร้าให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ถือว่าเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้วัดทางด้านจิตพิสัย (affective domain)

1. แบบสอบถามมีหลายชนิด แต่ละชนิดจะมีโครงสร้างหรือส่วนประกอบของแบบสอบถามที่สำคัญ 3 ส่วน ได้แก่

1.1 คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม ส่วนแรกของการสอบถามจะเป็นคำชี้แจง โดยระบุจุดมุ่งหมายและความสำคัญที่ทำให้ตอบแบบสอบถาม คำอธิบายลักษณะของแบบสอบถามและวิธีตอบพร้อมยกตัวอย่างประกอบ และตอนสุดท้ายของคำชี้แจงควรกล่าวว่าขอบคุณล่วงหน้าพร้อมระบุชื่อเจ้าของแบบสอบถามทุกครั้ง

1.2 สถานภาพทั่วไป ในส่วนนี้จะป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

1.3 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งอาจแยกเป็นพฤติกรรมย่อยๆ แล้วสร้างข้อคำถามวัดพฤติกรรมย่อยนั้นๆ ในส่วนนี้อาจจะเป็นแบบสอบถามชนิดรูปแบบเดียวหรือหลายรูปแบบก็ได้

2. หลักการสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

2.1 ระบุจุดมุ่งหมายของแบบสอบถาม ผู้สร้างแบบสอบถามต้องระบุจุดมุ่งหมายของแบบสอบถามให้ชัดเจนว่าจะนำแบบสอบถามไปใช้ในเรื่องใด เช่น เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลของการวิจัย หรือใช้เป็นเครื่องมือประเมิน

2.2 กำหนดประเด็นหลัก หรือพฤติกรรมที่จะวัดให้ครบถ้วนครอบคลุมว่าจะมีประเด็นอะไรบ้าง ซึ่งสิ่งที่จะช่วยให้สร้างสามารถกำหนดประเด็นหลักได้ถูกต้อง ครบถ้วนครอบคลุมนั้น ผู้สร้างจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในสาระ หรือทฤษฎี หรือโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการวัด แล้วจำแนกออกเป็นประเด็นย่อยๆ

2.3 กำหนดชนิด หรือรูปแบบของแบบสอบถาม โดยเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะวัดและลักษณะของกลุ่มผู้ตอบ

2.4 กำหนดข้อคำถาม โดยอาจจะกำหนดในเบื้องต้นว่าการสอบถามมีความยาวมากน้อยเพียงใด และคลุมประเด็นหลัก ประเด็นย่อยอย่างไรบ้าง โดยกำหนดสัดส่วน หรือน้ำหนักของแต่ละประเด็นซึ่งขึ้นอยู่กับแบบสอบถามว่ามีจุดเน้นในเรื่องอะไร มากน้อยเพียงใด แบบสอบถามควรมีจำนวนพอเหมาะไม่มากหรือน้อยจุดเกินไป

2.5 สร้างข้อคำถามตามจุดมุ่งหมาย ชนิดหรือรูปแบบจำนวนข้อในประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตามโครงสร้างของแบบสอบถาม

2.6 ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนแรกตรวจสอบโดยผู้สร้างแบบสอบถามเอง เป็นการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงคำถามตลอดจนเรียงลำดับข้อกระทงความจนเป็นที่พอใจ ตอนที่สอง ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการ

2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ควรนำไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนหรือใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง เพียงจำนวนหนึ่ง

2.8 วิเคราะห์แบบสอบถาม โดยนำผลจากการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพและปรับปรุงแบบสอบถามในส่วนที่ยังบกพร่อง ซึ่งในขั้นนี้หากแบบสอบถามยังไม่มีคุณภาพเมื่อปรับปรุงแล้วควรนำมาทดลอง วิเคราะห์ และปรับปรุง จนกระทั่งได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพจึงนำไปใช้จริง

แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เป็นเครื่องมือที่ครูใช้ประเมินนักเรียน และนักเรียนใช้ในการประเมินหรือพิจารณาตนเองหรือสิ่งอื่นๆ ใช้ทั้งในการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมทักษะต่างๆ และพฤติกรรมด้านจิตพิสัย เช่น เจตคติ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจ มุ่งให้ผู้ตอบประเมินข้อความที่ถามออกมาเป็นระดับเพียงคำตอบเดียวจากมาตราส่วนประมาณค่าที่มีระดับความเข้มตั้งแต่ 3 ระดับขึ้นไป

สรุปว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นการตรวจสอบทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายแบบ เช่น วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สำหรับวัดความพึงพอใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

มนภรณ์ ใจรู้รอบ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL plus ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL plus แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีผลการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ด้านบอกความสำคัญของเรื่องอยู่ในระดับสูงมากเป็นลำดับที่ 1 และด้านสรุปใจความสำคัญของเรื่องอยู่ในระดับสูงแต่เป็นอันดับสุดท้าย นักเรียนมีผลการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้านการอ่านนิทาน อยู่ในระดับสูงมากเป็นอันดับที่ 1 และมีผลการเรียนรู้ด้านการอ่านสารคดีอยู่ในระดับสูง เป็นลำดับสุดท้าย 2) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL plus อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมี

ความเห็นว่าเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและค้นหาคำตอบในสิ่งที่เรียนรู้และอยากรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้นักเรียนมีความเห็นว่า ครูคอยช่วยเหลือนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้นักเรียนมีความเห็นว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนเพิ่มมากขึ้น

สมพร ช่วยแทน (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความสำคัญตามแนวทางการเรียนรู้แบบ KWL สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความสำคัญตามแนวทางการเรียนรู้แบบ KWL สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 82.80/80.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์กำหนดไว้คือ 80/80 ผู้เรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความสำคัญตามแนวทางการเรียนรู้แบบ KWL นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เชื่อมันได้ร้อยละ 95 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้นวัตกรรม มีผลประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.71 ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความสำคัญตามแนวทางการเรียนรู้แบบ KWL สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการประเมินในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.60

ธัญญลักษณ์ สังข์แก้ว (2552) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยวิธี KWL plus กับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความของนักเรียนที่สอนโดยวิธี KWL PLUS สูงกว่านักเรียนที่สอนโดยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความของนักเรียนที่สอนโดยวิธี KWL plus หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยวิธี KWL plus อยู่ในระดับมาก

ศรินทร์ ทูมโยมา (2553) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL กับแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL กับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.18/85.07 และ 84.91/80.67 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL กับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเท่ากับ 0.74 และ 0.69 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการอ่านและความสามารถในการเขียนคำที่มีตัวสะกด หลังเรียนสูงขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสามารถในการอ่านและความสามารถในการเขียนคำ หลังเรียนสูงขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการอ่านและ

ความสามารถในการเขียนคำที่มีตัวสะกด สูงกว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq .003$)

สวีณ ยมมหา (2553) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL plus กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านแบบ KWL plus มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบปกติ 2) นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านแบบ KWL plus มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ไกรสร ชายฮวด (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ KWL plus ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 77.50 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 85.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ KWL plus โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย 2.58 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ผลดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 2.64 ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 2.59 และด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย 2.50 ตามลำดับ

จิราภรณ์ บุญณรงค์ (2554) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนปกติ ผลวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL โดยภาพรวมพบว่านักเรียนเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

สตาห์ล (Stahl, 2003, unpagged) ได้ศึกษาถึงผลกระทบของการใช้วิธีการสอน 3 วิธี ในการอ่านเพื่อความเข้าใจและความเข้าใจเนื้อหา ของนักเรียนเกรด 2 จำนวน 31 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มทดลอง 3 กลุ่มที่ได้รับการสอนแบบ DRTA, KWL และ PW และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า การสอนแบบ PW และ DRTA มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ DRTA ยังส่งผลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจและความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้วย KWL มีผลต่อแรงจูงใจแต่ไม่มีความแตกต่างเมื่อวัดความเข้าใจ

อัล ชาย (Al-Shaye, 2003, p. 2777-A) ได้ศึกษาถึงประสิทธิภาพของกลยุทธ์ในการสอนเพื่อการตระหนักในการคิดที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจและกลยุทธ์เพื่อความเข้าใจ

ของนักเรียนเกรด 11 ในโรงเรียนมัธยมปลายควายติ ในรายวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการอ่านเพื่อตระหนักในการคิด 2 อย่าง คือ K-W-L Plus และ SQ3R และเปรียบเทียบกับการสอนตามปกติ โดยใช้แบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจและกลยุทธ์เพื่อความเข้าใจ (RCCS) ที่สร้างโดยนักวิจัย ช่วงแรกของคำถามเป็นการอ่านเพื่อจับใจความ (ข้อ 1-15) และช่วงหลัง (ข้อ 16-46) เป็นคำถามที่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่อ่าน ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การสอนเพื่อการตระหนักในการคิดส่งผลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจดีกว่าการเรียนการสอนตามปกติ และพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการสอนทั้งสองกลุ่ม แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างการสอนเพื่อการตระหนักในการคิด (K-W-L Plus และ SQ3R) และพบว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนเพื่อการตระหนักในการคิดทำคะแนนได้ดีกว่าการสอนแบบปกติ ในการทดสอบทั้ง 2 อย่าง

เบรแนน (Brenan, 2007) ได้ศึกษาการทำแผนที่ความคิดโปรแกรมการจัดกลุ่มการเรียนรู้และการเขียนของนักเรียน โดยการศึกษาการใช้โปรแกรมจัดกลุ่มการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนของนักเรียน โดยใช้ software program inspiration t trade และโปรแกรมการจัดกลุ่มการเรียนรู้ Elluminate live เพื่อให้ให้นักเรียนปฏิบัติทั้งห้องเรียน นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเป็นนักเรียนเกรด 2 และเกรด 3 จำนวน 5 คน และเนื่องจากว่าโครงการนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการซึ่งถือว่าเป็นศูนย์กลางของการศึกษา จะต้องตอบแบบสอบถาม 2 ฉบับและทำแบบฝึกการเขียน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ทำตอนเริ่มต้น และฉบับที่ 2 ทำตอนสุดท้ายของการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการพัฒนาการเขียนแต่ไม่เป็นที่ชัดเจนว่า การพัฒนานั้นมีผลมาจากการใช้โปรแกรมการจัดกลุ่มการเรียนรู้หรือเป็นเพราะปฏิสัมพันธ์ที่ดีและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนสื่อความทั้งในและต่างประเทศสามารถสรุปได้ว่า การที่จะพัฒนาความสามารถ การอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนสื่อความให้ได้ผลดีนั้นจะต้องได้รับการฝึกที่เป็นระบบโดยอาศัยเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์และการเขียนสื่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบจากการสอน 2 วิธี ได้แก่ วิธีการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL plus เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด โดยนักเรียนได้รู้ตัวว่าความรู้ที่มีอยู่แล้ว สิ่งที่ต้องการรู้ และสิ่งที่รู้หลังจากเรียนแล้ว ทำให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ วิธีการเรียนรู้แบบ KWL plus แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ชั้น K = Know หมายถึง ความรู้ที่มีอยู่แล้ว 2) ชั้น W = Want to Know หมายถึง สิ่งที่ต้องการรู้ 3) ชั้น L = Learned หมายถึง สิ่งที่อยู่หลังจากเรียนแล้ว และ 4) ชั้นสรุปและนำเสนอ ส่วนวิธีการสอนปกติ เป็นการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของคู่มือครูตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นนำ 2) ชั้นสอน 3) ชั้นสรุป และ 4) ชั้นประเมินผล ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็น

แนวทางในการเลือกใช้วิธีการจัด การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์
และการเขียนสื่อความต่อไป